

VINERI 1 AUGUST 2003 • ANUL LIII NR. 31

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

Concursul familiilor, prilej de întâlnire pentru români
O jumătate de veac la bine și la rău
Restaurant în hotarul Micherechiului

CALENDAR ORTODOX

4 august, luni – Sfinții 7 tineri mucenici din Efes; Cuv. Mc. Evdochia.
5 august, marți – Înaintepăznuirea Schimbării la Față; † Cuv. Ioan Iacob de la Neamț.
6 august, miercuri – (†) **Schimbarea la Față.** (Dezlegare la pește)
7 august, joi – † Sf. Cuv. Teodora de la Sihla. Sf. Mc. Dometie Persul;
8 august, vineri – Sf. Emilian Mărturisitorul, Episcopul Cizicului; Sf. Miron, Episcopul Cretei.
9 august, sâmbătă – Sf. Ap. Matia; Sf. Mc. Antonin.
10 august, duminică – Sf. Mc. Lavrentie arhidiaconul, Xist și Ipolit. Duminica a VIII-a după Rusalii.

Citatul săptămânii

„Mărire celor ce păzesc datinile naționale. Prin dâșii nu va pieri dintre noi sentimentul de evlavie, de pietate, de dreptate și de unire, ce sunt baza puternică pe care se razimă ființa și fericirea unei nații.”
Gh. Asachi (1788–1869)

AGENDĂ

4 august

1889 – s-a stins din viață poeta *Veronica Micle*, cea care a inspirat minunatele poezii de dragoste ale poetului național român Mihai Eminescu.

5 august

1850 – s-a născut scriitorul francez *Guy de Maupassant*, maestrul nuvelei clasice.

1922 – s-a născut, în localitatea Siliștea-Gumești, marele romancier român *Marin Preda*, autorul romanelor „Cel mai iubit dintre pământeni” și „Moromeții”.

1930 – s-a născut *Neil Armstrong*, primul om care a pășit pe Lună, la 20 iulie 1969.

1970 – *Ioviturile de penalty* au fost folosite pentru prima oară în prima divizie engleză de fotbal, în meciul Manchester United contra lui Hull City.

6 august

1875 – s-a stins din viață scriitorul danez *Hans Christian Andersen*.

1882 – s-a stins din viață *S. M. Tretyakov*, colecționar de pictură din Europa occidentală, fondatorul galeriei de artă din Moscova.

7 august

1864 – a luat ființă *Primăria orașului București*; primul primar ales a fost Barbu Vlădoianu.

1876 – s-a născut spioana *Mata Hari*, pe numele ei adevărat Margaretha Geertruida Zelleova.

1881 – s-a născut cel mai mare compozitor român *George Enescu*.

8 august

1790 – s-a născut poetul *Kölcsey Ferenc*, autorul imnului național al Ungariei.

1982 – s-a stins din viață sculptorul român *Boris Caragea*.

9 august

1173 – a început construirea *Turnului din Pisa*, a cărei piatră de temelie a fost pusă de către arhitectul și sculptorul Bonanno din Pisa.

1601 – a fost ucis pe Câmpia Turzii *Mihai Viteazul*, primul dintre „Domnii Unirii”.

1945 – Statele Unite au lansat a doua bombă atomică asupra orașului Nagasaki.

10 august

1675 – în Marea Britanie, la *Greenwich*, a înființat observatorul astronomic.

1884 – s-a născut *Panait Istrati*, scriitor român, autorul romanului *Kira Kiralina*.

1949 – a avut loc prima sesiune a Adunării Consultative a *Consiliului Europei*, devenită Adunarea Parlamentară, în aula Universității din Strasbourg.

AȚRU în ședință extraordinară

Prezidiul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria s-a întrunit în ședință extraordinară joi, 31 august, dezbătând două subiecte de urgență: înființarea unui centru de documentare și informare, precum și poziția AȚRU referitoare la modificările Legii pentru Minorități. La primul punct s-a solicitat din partea prezidiului o declarație de intenție în vederea înființării centrului de documentare și informare, care s-ar integra în structura autonomiei culturale. În

săptămânile trecute, așa cum s-a propus la ultima ședință a prezidiului AȚRU, autogovernările locale românești și-au formulat părerea legată de carențele Legii pentru Minorități, propunând câteva idei în vederea modificării legii. La recenta ședință, membrii Prezidiului au adoptat o poziție a AȚRU pe baza propunerilor autogovernărilor locale. Despre ședința de joi vă vom relata amănunțit în numărul următor al Foi.

- iova -

Cunoștințe despre Uniunea Europeană – și în limba română

Deviza Uniunii Europene „**Unitate prin diversitate**” servește ca generic emisiunilor în limba română ale Societății Maghiare de Radiodifuziune. Programul este realizat de către Redacția Română a Studioului din Seghedin, care se străduiește să informeze ascultătorii și în limba română despre stadiul integrării europene, respectiv a aderării Ungariei la structurile unionale. Nu vor lipsi nici informa-

țiile și relatările, care au ca temă activitatea Euroregiunii Dunăre-Criș-Mureș-Tisa.

Programul, care a pornit pe 28 iulie este subvenționat de către Consiliul Național al Audiovizualului și se prezintă din două în două săptămâni, în zi de luni între orele 19.00–19.30, pe frecvențele 66,29 MHz și 66,14 MHz, respectiv pe cele ale studiourilor teritoriale.

P. C.

Subvenții pentru renovări la cămine culturale

La propunerea Oficiului pentru Minorități Naționale și Etnice din Ungaria (OMNEU), secretarul de stat *Szabó Vilmos* a decis recent acordarea unor subvenții din fondul de intervenție, cu scopul sprijinirii lucrărilor de renovare de la cămine culturale românești. Astfel, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria primește 2,5 milioane de forinți pentru lucrări din interiorul sediului din Giula al organizației civile. Autogovernarea română din Micherechi a obținut pe această cale 1,04 milioane de forinți pentru acoperirea cheltuielilor unor lucrări de urgență de la Căminul Cultural. În legătură cu

această subvenție din urmă se menționează că OMNEU va sprijini lucrările de la Căminul Cultural din Micherechi cu o sumă mult mai însemnată, dar aceasta pe baza rezultatelor cercetărilor ce se desfășoară în prezent sub îndrumarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, și are ca subiect examinarea folosirii complexe a limbii române la Micherechi. Finisarea cercetării în discuție se așteaptă pentru luna octombrie 2003.

-ștf-

Poveștile noastre la Macea

La sfârșitul acestei săptămâni, între 1–3 august, la Macea va avea loc Festivalul de satiră și umor „Gura satului”. La invitația Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național din Arad, pentru prima dată vor participa la această manifestare și copii din Micherechi, prezentând povești și momente umoristice specifice locului.

- va -

La Debrețin, negocieri româno-ungare

În zilele de 23–24 iulie, la Debrețin au avut loc negocieri la nivel de experți asupra Convenției româno-ungare privind efectuarea controlului de graniță în punctele de trecere a frontierei rutiere și feroviare. La negocieri au participat experți din cadrul Direcției generale de integrare europeană și relații internaționale din România, precum și reprezentanți ai inspectoratelor generale de poliție de frontieră.

ANUNȚ

Vindem piatră de râu ornamentală
la prețuri avantajoase
magdalena.zarand@personal.ro
Magdalena Nistor Vlaicu
Brad-Hunedoara

Foaia românească poate
fi citită și pe Internet

www.foaia.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Familia Cserhádi, câștigătoarea concursului familiilor
(Foto: Aurel Papp)

Concursul familiilor, prilej de întâlnire pentru români

În această vară s-au împlinit tocmai zece ani de la primul concurs al familiilor românești. Manifestarea nu a avut o succesiune neîntreruptă, dar după câțiva ani de pauză, totuși a reușit să devină un program pe care publicul contează. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria a organizat de această dată întrecerea care antrenează familii gata să-și măsoare puterile în privința cunoștințelor lor despre propria etnie, la 26 iulie. Cu această ocazie, după concurs, în curtea Uniunii, a avut loc și un concert memorabil al trupei Rock Filarmonica din Oradea.

Emoții, zâmbete și transpirație

În ciuda caniculei sufo-cante, sala mare a sediului Uniunii s-a dovedit neîncăpătoare pentru publicul adunat și dornic să fie martor la întrecerea celor patru familii. Cei mai puțin insistenți au stat în curte discutând, iar cei mai curioși, chiar dacă luptând cu transpirația, au putut urmări desfășurarea concursului de la o distanță palpabilă. Familiile Bányai și Cserhádi din Giula, familia Cozma din Micherechi și familia Se-lejan din Chitighaz au trebuit să rezolve nouă probe, unele serioase, altele mai degrabă amuzante.

Juriul compus din trei pedagogi pensionari a reprezentat fiecare localitate din care au sosit familii. Președintele și totodată decanul de vârstă a forului menit să facă dreptate acolo unde este aproape imposibil să faci, a fost acel Gheorghe Martin din Micherechi, care a îndeplinit această funcție de răspundere și în anii anteriori. La fel, a avut o experiență de mai mulți ani singura doamnă

din juriu, Aurica Istin din Chitighaz, participând în această calitate de mai mulți ani. „Întinerirea” juriului s-a realizat prin cooptarea domnului profesor Iosif Görbedi, care ieșind în această vară la pensie, acum s-a aflat în premieră în postura uneori incomodă a „birăului”.

De la bun început am aflat că în fiecare familie concurentă este cel puțin un pedagog. Prin urmare, la întrebările referitoare la cultura, în special la tradițiile micului nostru grup etnic au venit răspunsuri cuprinzătoare, în cea mai grea situație aflându-se juriul, atunci când trebuia să califice răspunsurile. Totuși, cele mai memorabile momente se leagă de evoluția tinerilor și a copiilor, care în afară de excelențele performanțe, dovedite la umflarea baloanelor și la mâncarea mărului, au evocat fidel cântecele și obiceiurile străbunilor lor. Ultima și poate cea mai incitantă probă a fost când echipele trebuiau să răspundă la întrebările-fulger, ceea ce a adus un rezultat încă nevăzut în istoricul concursului: toate familiile au dat

numai răspunsuri corecte. Asta înseamnă că ori au studiat amănunțit ultimele numere ale săptămânalului nostru, ori întrebările au fost mai ușoare decât în anii premergători. După o scurtă pauză, când juriul s-a retras ca să efectueze ultimele socoteli, s-a anunțat următorul rezultat final:

Locul 1
Familia Cserhádi (Giula)
Locul 2
Familia Bányai (Giula)
Locul 3
Familia Se-lejan
(Chitighaz)
Locul 4
Familia Cozma
(Micherechi)

În loc de apreciere

Să urmeze acum câteva păreri din partea concurenților. Petru Se-lejan, capul familiei sosite din Chitighaz a fost de părere că „s-a creat o atmosferă nemaipomenită și dacă Dumnezeu o să ne ajute, vom veni cu cea mai mare plăcere și la anul. În primul rând, a fost un joc, și pentru noi a fost indiferent ce poziție vom ocupa în clasamentul final”. Maria Boca Cozma din Micherechi l-a completat pe colegul său cu următoarele: „Suntem prieteni, și nu cred că cineva a fost invidios pe celălalt. Mi-au plăcut probele referitoare la tradițiile noastre. Atunci când la școala noastră din Micherechi organizăm Săptămâna Românească, și noi punem accentul pe valorile noastre tradiționale.” Teodor, capul familiei Bányai a fost de părere că „am învățat foarte mult unul de la celălalt. Noi am venit să jucăm, nu să ne întrecem. Cred că toată lumea s-a putut distra pe plac.” Mihai Cserhádi din familia învingătoare a regretat un singur lucru: „Din păcate, băiatul nostru nu a putut fi împreună cu noi, pentru că se află în vacanță la Marea Neagră. El face medicina la Cluj. Totodată mă bucură că l-a înlocuit prietenul fiicei noastre, care este originar tot din Micherechi. În familia noastră

cultura românească este iubită și prețuită. Eu mă uit mai mult la posturile românești de televiziune, dar cu toții citim cărți și publicații în limba noastră maternă.”

Gheorghe Martin, președintele juriului s-a arătat și mai satisfăcut de evoluția concurenților, decât în anii precedenți. „Toți au dovedit de o pregătire serioasă și s-a putut constata că nu s-au pregătit în special pentru acest concurs, ci avem de-a face cu niște oameni care citesc mult și cunosc bine valorile culturale ale poporului nostru.” În încheiere, neapărat trebuie s-o pomenim și pe animatoarea întrecerii, profesoara Stela Nicula, care pentru a șasea oară a pregătit întrebările, a coordonat și a moderat acest joc distractiv al familiilor românești.

Concert în aer liber

Oaspeții și concurenții, după ce au trecut de emoțiile întrecerii, de la ora cinci au participat la un concert susținut de Rock Filarmonica din Oradea. Trupa con-

dușă de Florian Chelu s-a apucat acum șase ani de o încercare inedită în România, îmbinând rock-ul cu muzica filarmonică. Pe scena improvizată din curtea Uniunii din Giula au oferit publicului un concert care a urmărit tematica primului lor CD, cu titlul: „Cel mirencântător”. Acest material muzical a fost dedicat memoriei lui Iosif Vulcan, marele animator al culturii românești din secolul XIX. Vulcan este foarte apropiat și românilor din Ungaria de azi, deoarece și-a desfășurat activitatea la Pesta și Oradea. Florian Chelu, conducătorul și cântărețul trupei consideră că „Vulcan nu este apreciat la modul cuvenit. Astăzi trăim într-o epocă în care valorile sunt puțin răsturnate. El a trăit într-o perioadă oarecum asemănătoare vremurilor noastre în care, din nou, se caută identitatea.”

Regăsirea originilor etnice s-a putut realiza de această dată prin melodiile trupei din Oradea, care după concert a mai stat până în orele serii alături de publicul giulan.

Ștefan Crăsta
(Fotomontaj în pag. a 16-a)

Întrebări-fulger

(întocmite pe baza informațiilor și datelor apărute în Foaia românească)

1. Care grădiniță românească a sărbătorit recent 110 ani de la înființare?
2. În care oraș se comemorează semnarea la 14 iulie a „Proiectului de împăciuire româno-maghiar” de către N. Bălcescu și Kossuth L.?
3. În care țară vecină a evoluat Echipa Folclorică a Liceului Românesc din Giula?
4. În care oraș s-au desfășurat taberele de religie și de autocunoaștere din vara anului 2003?
5. În sezonul 2003/2004 câte echipe din vestul României vor evolua în Divizia A?
6. Ce fel de manifestare culturală a românilor din Ungaria a fost onorată la Giula, la 26 iunie 2003, de prințul Radu de Hohenzollern și de prințesa Margareta?
7. Cine este dirijorul corurilor românești din Chitighaz și Giula?
8. Câte parohii ortodoxe române sunt în Ungaria?
9. Cum se numește antrenorul care va sta pe banca tehnică a echipei turcești Bursaspor?
10. De câți ani lucrează profesorul Gheorghe Petrușan la Catedra de Română din Seghedin?
11. Cu câți ani în urmă a fost aprobată Legea pentru Drepturile Minorităților Naționale și Etnice din Ungaria?
12. Câți ani s-au scurs de la moartea vicarului dr. Teodor Misaroș?

(Răspunsurile corecte le găsiți în pagina a 15-a)

Probele concursului

1. Prezentarea unei instituții românești din Ungaria identificată pe baza unei imagini.
2. Prezentarea unei sărbători – Crăciun, Anul Nou, Bobotează, Florii, Paști.
3. Enumerarea unor mâncări specifice românilor din Ungaria și descrierea preparării lor.
4. Cine știe să mănânce cel mai repede un măr.
5. Muzică – identificarea cântecelor românilor din Ungaria pe baza melodiilor.
6. Identificarea personalităților marcante ale culturii românești pe baza fotografiilor (Eminescu, Enescu, Sadoveanu, Brâncuși, Bălcescu) și prezentarea acestora pe scurt.
7. Întrebări fulger – întocmite de Tiberiu Boca.
8. Enumerarea unor jocuri de copii și prezentarea lor.
9. Cine știe să umfle cel mai repede trei baloane.

Primul-ministru român despre românii din afara granițelor

Premierul român *Adrian Năstase* consideră că autoritățile de la București trebuie să revadă modul de abordare a relației cu românii care trăiesc în afara granițelor țării, în sensul unei mai bune pledoarii în favoarea drepturilor pe care statele în care aceștia trăiesc le acordă minorităților români.

„Nu mai trebuie să căutăm, să rugăm, să cerem favoruri speciale pentru românii care trăiesc în țările vecine ale UE, ci trebuie să cerem, așa cum s-a cerut și pentru minoritarii din România în anumite situații, respectarea unor standarde general acceptate”, a afirmat șeful Executivului, explicând că statutul României în cadrul Consiliului Europei nu mai este unul inferior, ci „este o țară pe deplin europeană sub aspectul conduitei interne și nu trebuie să ceară favoruri în afară, ci poate să ceară și altor țări membre ale UE, de acum, respectarea unor standarde comune fixate în mod general”. Pe de altă parte, *Adrian Năstase* a arătat că autoritățile române s-au obișnuit să răspundă mai mult cum se poartă ele cu mi-

noritățile în România, acceptând ca în alte țări aceste standarde să fie mai scăzute decât în România. „Acest lucru nu este în ordine”, a precizat premierul român.

Domnia sa a explicat în acest context că poziția adoptată de România cu ocazia dezbaterilor legate de Legea statutului sau a facilităților pentru maghiarii din afara granițelor a fost de bun augur. „Așezându-ne pe o poziție europeană, cred că în această dispută de aproape doi ani am câștigat, fără să lezăm pe cineva. Și, în același timp, am fixat niște standarde, iar în ultimul text agreeat săptămâna trecută la București există un ultim articol care vizează tocmai reciprocitatea, în sensul că,

dacă noi vom stabili aceleași criterii pentru facilități pentru românii care sunt în afara granițelor și care trăiesc, spre exemplu, în Ungaria, ei vor beneficia din partea statului ungar de același tratament, pe care noi suntem gata să-l acordăm aici”, a explicat șeful Executivului.

După modelul ungar, România nu va mai funcționa doar pe structuri guvernamentale, ci vor fi create fundații care vor distribui bani, vor subvenționa anumite proiecte culturale, pentru a nu implica statul în mod direct în anumite operațiuni care nu trebuie neapărat să fie legate de o decizie guvernamentală, ci de societatea civilă.

Primul-ministru a mai vorbit și despre rolul pe care televiziunea îl joacă în prezervarea identității românilor care trăiesc în afara granițelor. Acesta este și motivul pentru care autoritățile au decis instalarea unor generatoare de putere, care să permită o receptare mai bună a programelor Televiziunii Române în zonele adiacente.

(Rompres)

La un deceniu de înfrățire dintre Apateu și Vașcău

Cu peste un deceniu în urmă s-au stabilit relațiile de înfrățire dintre localitățile Apateu și Vașcău. De atunci au trecut trei cicluri legislative cu schimbările personale și politice respective. Dar în acest deceniu s-au schimbat și circumstanțele economice și financiare, și nu tocmai în direcție pozitivă. Actuala conducere din Apateu nu mai consideră importante relațiile prietenești cu Vașcăul și, ca atare, nu sprijină univoc cheltuielile legate de edificarea acestora. În ciuda faptului că Autogovernarea minoritară română face totul pentru a

dezvolta și în continuare aceste relații, condițiile actuale sunt mult mai complicate decât până acum. Totuși, președintele *Ioan Blaga* insistă ca aceste relații să rămână vii și active. În consecință, prin strădaniiile președintelui român, recent o mică delegație din Apateu a pornit la Vașcău să reîmprospăteze legăturile. Conducătorul delegației a fost noul primar al Apateului, *Sebő László*, membri fiind președintele *Ioan Blaga*, *Elisabeta Vad*, directoarea școlii generale, preotul ortodox *Origen Sa-bău*. La tratativele din Vașcău, primarul *Vasile*

Iacob și-a exprimat părerea despre importanța acestor relații de înfrățire. Chiar dacă posibilitățile financiare sunt tot mai reduse, relațiile omenești au o pondere la fel de mare, deci relațiile trebuie neapărat îngrijite și dezvoltate pe mai departe. Cele două părți au căzut de comun acord că schimburile, vizitele reciproce sunt constructive și ajută în dezvoltarea legăturilor omenești, dar și în intensificarea raporturilor oficiale. În fine, s-a convenit ca în toamnă o delegație mai numeroasă din Apateu să viziteze Vașcăul.

J. V.

I. Festival al Castraveților din Micherechi

(16–17 august 2003)

16 august, sâmbătă

- 14.00 Deschidere (*Teodor Martin*, primar și *Tóth Imre*, deputat parlamentar)
- 14.30 Cultivarea și vinderea legumelor în Uniunea Europeană (prelegeri)
- 14.30 Deschiderea unei expoziții de produse și prezentarea de semințe
- 15.30 Expoziție de fotografii și artă plastică din lucrările artiștilor micherecheni (Cuvânt de deschidere: *dr. prof. univ. Gheorghe Petrușan*, Seghedin)
- 16.00 Dans modern (*Stage Dans Club*)
- 16.30 Spectacolul Orchestrei Harmónikás (Școala de muzică din Giula)
- 17.00 Concurs de castraveți – în superlative
- 19.30 Șlagăre nostalgice (*Stefi și Zsizi*)
- 21.00 Concert de șlagăre (*Romeo*)
- 23.00 Discotecă (*DJ Roland Ruja*)

17 august, duminică

- 8.00 Concurs de gătit
- 9.00 Parada caleștilor (*Kemecsi & co*)
- 9.00 Fotbal pe teren mic, competiție internațională pentru juniori
- 11.00 Dans modern
- 11.30 Spectacol de dansuri populare (elevii școlii nr. 2 din Șercad)
- 12.00 Anunțarea rezultatelor cupei de fotbal
- 12.30 Anunțarea rezultatelor concursului de gătit
- 12.40 Anunțarea rezultatelor concursului „Pentru Micherechiul înflorit”
- 12.50 Felicitarea cuplurilor care aniversează 25 sau 50 de ani de căsătorie
- 14.00 Spectacol folcloric al echipelor de dansuri populare (Echipa școlii generale din Micherechi, Ansamblul „Crișana” din Oradea, Ansamblul „Körös” din Giula, Ansamblul „Balassi” din Bichișciaba, Echipa păstrătorilor de tradiții „Gheorghe Nistor” din Micherechi)
- 16.30 Joc (muzica va fi asigurată de Orchestra „Téglás”)
- 16.30 Concert de muzică ușoară – *Balázs Petrușan* și formația sa
- 17.30 Spectacol de musical
- 18.30 Concert de muzică pop – *Tiberiu Cozma și Vasile Ciotea*
- 19.30 Tragerea tombolei
- 20.00 Concertul formației Desperado
- 21.00 Concertul formației Necropolis
- 23.00 Foc de artificii

„De două ori am fost în Kosovo...”

Într-o bună zi, un tânăr din Micherechi a decis să plece ca voluntar în Kosovo ca să ajute în menținerea păcii din această zonă. Ceea ce noi am aflat nu mai indirect, din relatările televiziunii de seară, Robert Iova, tânărul soldat din Micherechi, le-a văzut cu proprii săi ochi.

– De două ori ai fost în Kosovo ca militar trimis acolo cu trupe care trebuiau să ajute la menținerea păcii. Când și cum ai ajuns acolo?

– Când m-am prezentat pentru această misiune, din anii 1998, eram deja militar consacrat cu stagiul la Hódmezővásárhely. Înainte de toate, a trebuit să înaintez un dosar de concurs, după care au urmat anumite consultații și teste medicale. Apoi a trebuit să iau parte la un cantonament de pregătire care se desfășurase la Táborfalva și a durat o lună. În cadrul acestuia au fost organizate diferite exerciții militare atât practice, cât și teoretice. De exemplu, am învățat poruncile și cuvintele de comandă în limbile engleză și sârbă. După toate acestea, în ianuarie 2001 am pornit la Kosovo, și m-am reîntors la data 14 iulie, deci am petrecut șase luni acolo. Mai țin minte, mama nu a vrut să creadă că m-am prezentat ca voluntar, probabil a fost îngrijorată.

– Care au fost motivele, de ce ai decis că te duci la Kosovo?

– Motivele au fost de ordin material.

– Care au fost sarcinile concrete?

– În prima etapă am fost la compania care a organizat aprovizionarea și întreținerea. De exemplu, am supravegheat alimentația, transportul, poșta etc. Când am fost pentru a doua oară, între 30 iulie 2002 și 31 ianuarie 2003, sarcina mea a fost în incinta taberei. Rolul princi-

pal al contingentului maghiar este păstrarea ordinii și apărarea Comandamentului Principal al KFOR.

– V-ați întâlnit cu oamenii de acolo, ați simțit ceva din atmosfera orașului?

– În prima etapă nu am

avut permisiunea să părăsim tabăra. Numai în a doua perioadă am putut ieși în oraș, dar și atunci numai pentru a face cumpărături. Bineînțeles, atunci ne-am întâlnit cu oamenii de acolo, dar ei nu prea s-au apropiat de noi. Ba mai mult, au și urât militarii, mai ales pe cei americani. De fapt, ei nu au făcut nici o deosebire între noi și soldații americani, deși rolul nostru a fost păstrarea ordinii și menținerea păcii.

– A însemnat ceva originea ta românească?

– Da, sigur. La misiunea aceasta din Kosovo au fost solicitați aproximativ 50 de români pentru sarcini speciale. Eu, împreună cu un maior român, am supravegheat dezactivarea minelor terestre. Noi și în tabără am discutat numai românește, fiindcă în afa-

ră de ei numai eu am știut românește.

– Cum a arătat tabăra? Care au fost condițiile de acolo?

– În tabăra noastră au fost circa 300 de soldați. De fapt, îți poți imagina un sat maghiar cu 300 de locuitori. Într-o cameră cu baie și wc au fost cazați patru soldați. Tot în incinta taberei a fost și cantina. Deci au fost condiții satisfăcătoare. Fiecare naționalitate, deci soldații țărilor

care sunt membre în NATO, au avut o astfel de tabără. Noi nu prea ne-am întâlnit cu alții, fiindcă nu am putut părăsi campul numai cu permisiune oficială. De altfel, fiecare naționalitate a avut o sarcină specifică.

– Ai vreo întâmplare mai interesantă din perioada aceasta?

– Odată am primit un pahar de suc de la un albanez și eu i-am mulțumit sârbeste. Pe urmă mi-am dat seama că am făcut o greșală. Dar el a fost înțelegător și nu s-a supărat. De fapt, nu zic că nu a fost primejdios ceea ce am făcut, dar eu nu am fost niciodată în pericol de moarte.

– Dacă ai avea posibilitatea, te-ai duce iarăși în Kosovo?

– Cu siguranță că nu...

Victoria Cozma

Scrisoare deschisă

Ce se gătește în ceaun?

1. Ultimul recensământ a dovedit că numărul populației de naționalitate română a scăzut în mare măsură. AȚRU a mai sporit această situație gravă cu aceea că a mai realizat și „subțierea” adunării generale cu cetățeni neromâni.

2. Privind școlarizarea și educarea de naționalitate, situația e foarte gravă. La Aletea, în ultimii 3–4 ani, școala generală cu limba de predare română – acest bastion al minorității noastre – s-a destrămat total. AȚRU a rezolvat problema numai de azi pe mâine. Răspunderea autoguvernării române locale și pe țară e foarte mare, cu atât mai mult că nu a convins părinții să-și înscrie copiii la școala românească. Nu numai cu ajutor financiar, ci și cu spirit de răspundere ar fi trebuit să ajute. Aletenii sunt în mare nesiguranță.

3. La fel de îngrijorați sunt și chitighăzenii. Acum s-a desființat o grădiniță unde majoritatea copiilor sunt români. Comportarea primarului Gheorghe Gulyás, care e și vicepreședintele AȚRU, dovedește o mare fățarnicie și comportament dictatoric. Articolul apărut în Békés Megyei Hírlap (18. 07. 2003) e o rușine a noastră, a românilor din Chitighaz, dar totodată a românilor din Ungaria, care au ales ca vicepreședinte un primar fără simț democratic și fără autocontrol. Domnul primar, dacă ar ajuta educarea copiilor români numai cu onorariul primit ca vicepreședinte al AȚRU – 120.000 ft – ar dovedi un atașament mare față de neamul său chitighăzean. În schimb, stilul lui dictatoric, din păcate, s-a răspândit și printre electori. Ei nu au avut și poate nici nu au curajul să lupte contra lui. Noi ne-am vândut pielea, dar prețul a fost foarte mare. Avem o școală în pierdere, am pierdut o grădiniță, ne pierdem neamul și, în fine, ne pierdem pe noi înșine... Acuma știm și înțelegem ce au simțit micherechenii mulți ani la rând. E groaznic să nu cutezi să vorbești cu celălalt, că nu știi cine te pândește și când îți vei pierde locul de muncă din cauza unui om care se simte atotputernic. Micherechenii au avut curajul să se ridice, după 12 ani, împotriva dictaturii, sper că și noi vom avea.

4. La data de 17. 03. 2003, Traian Cresta, președintele AȚRU a declarat în ziarul Békés Megyei Hírlap că e o mare greșală dacă autoguvernarea minoritară locală nu e întrebată și nu-și poate exprima părerea despre învățământul românesc înainte ca autoguvernarea locală să-și aducă decizia. Așa se vede că la Chitighaz asta nu e o greșală... Sau e înfricoșat și președintele? Trebuie să se știe că majoritatea membrilor autoguvernării minoritare române din Chitighaz – în frunte cu primarul – sunt și deputați în autoguvernarea locală...

În fine, se pare că aceste probleme ale tuturor românilor, dar mai ales ale aletenilor și chitighăzenilor, poate și ale bihorenilor, nu au o importanță prea mare în activitatea AȚRU. Cu mult mai important e, ce fierbe în ceaun la diferitele concursuri de gătit.

Îmi iau rămas bun în stil „Cronicar”, cu speranța ca strigătul de ajutor va apărea în Foaia Românească:

Un suferitor

Din toamnă, „Lecția” de Ionescu la Teatrul Madách

Încă în aceste zile de vară au început primele repetiții de lectură pentru noua premieră a scenei de studio de la Teatrul „Madách” din Budapesta. Sub îndrumarea regizorului Ascher Tamás, un grup de actori, printre care cuplul Koltai Róbert – Pogány Judit se pregătesc pentru premiera din octombrie a piesei „Lecția” de Eugen Ionescu.

E. I.

**Prima pagină web
despre românii din Ungaria**
Informații, știri, adrese, date utile

Internet: www.romanul.hu
E-mail: uniunea@romanul.hu
Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria
Editura NOI

SUNTEM CHEMAȚI SĂ MIJLOCIM

Cereri de rugăciune ale lunii august

„Dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea și se va abate de la căile lui rele – îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și îi voi tămădui țara”. (2 Cronici 7:14)

Această rubrică este har de la Dumnezeu, o posibilitate, pentru oricine care crede în puterea rugăciunii, în importanța mijlocirii pentru alții și are chemare specială de la Dumnezeu să ajute și în acest fel lucrarea Lui. Mijlocirea ne face să semănăm cel mai mult cu Cristos, care mijlocește veșnic la Tatăl pentru noi, pentru întreaga omenire. Noi, copiii lui Dumnezeu, avem o responsabilitate enormă și ca mijlocitori: Dumnezeu ne va folosi pentru a-și pune în aplicare voia pe pământ. Fiecare credincios este chemat să facă parte din armata de mijlocitori.

Acest spațiu este deschis pentru orice suflet, orice cerere de mijlocire.

Vă îndemnăm deci, în Numele Domnului Isus Cristos, să ne rugăm și să mijlocim precum Isus, exemplul nostru.

Să ne rugăm ca...

– Dumnezeu să dea încredere deplină celor care se roagă, căci Dumnezeu ascultă rugăciunea conform Psalmului 65:5.

– Dumnezeu să dea fraților din bisericile noastre o viață de rugăciune, rugăciunea fiind „respirația sufletului”.

– Dumnezeu să întoarcă la mântuire pe cei nemântuiți din familiile copiilor lui Dumnezeu, ca astfel familiile din bisericile noastre să fie familii unitare.

Biserica Penticostală „Betel” din Micherechi

Să ne rugăm ca...

– Poporul român cunoaște o mare trezire spirituală la acest început de secol. Veniți să ne rugăm pentru ca tot mai mulți români care trăiesc în afara granițelor României să fie sensibilizați de Cuvântul lui Dumnezeu și tot mai mulți să aibă posibilitatea să asculte Cuvântul lui Dumnezeu.

– Ca oameni ne place, și chiar suntem obișnuiți, să cerem și să primim de la Dumnezeu. Dar haideți acum să înălțăm un altar de mulțumiri înaintea Lui pentru tot ce am primit. Și ar

trebui să începem cu a-l mulțumi pentru Isus Hristos.

– Consumul de droguri este o problemă gravă în societatea noastră. Veniți să ne rugăm pentru țara aceasta, în care Dumnezeu ne-a așezat, să fie eliberată de această patimă ucigătoare, și chiar traficul cu astfel de marfă peste granițele țării noastre să fie redus la zero.

Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi

Să ne rugăm...

...ca Dumnezeu să ne păzească de influențele învățăturilor necreștine sau creștine false.

– Să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru terminarea lucrării de pe acoperiș a bisericii noastre.

– Mulțumim pentru ocaziile pe care ni le-a dat Dumnezeu în timpul verii pentru copiii Bisericii noastre, ale comunei noastre și pentru tineretul nostru în lucrarea Evangheliei.

– Să ne rugăm și pe mai departe pentru bolnavii Bisericii noastre.

– Să ne rugăm și pe mai departe pentru lucrători din România la evanghelizarea din toamnă în biserică noastră.

Biserica Baptistă din Chitighaz

La tabăra creștină de copii din Tahi

Poți schimba și tu lumea

„Duceți-vă în toată lumea, și propovăduiți Evanghelia la orice făptură.” – Marcu 16:15

Între 14–20 iulie, și copiii Bisericii Baptiste Române din Micherechi au participat la tabăra creștină pentru copii care este realizată în fiecare an în Tahi. De data aceasta, în tabără s-au adunat circa 120 de copii și adulți care au luat parte la diferite programe interesante și încărcate de spiritualitate constructivă.

Învățătura principală din anul acesta a fost bazată pe viața lui Pavel. Saul, după ce s-a pocăit, s-a numit Pavel. Am învățat de la el că trebuie să avem pace în inimă după cum zice Ioan în capitolul 14, versetul 27: „Vă las pacea, vă dau pacea Mea. Nu

v-o dau cum o dă lumea. Să nu vi se tulbure inima, nici să nu se înspăimânte.” Pavel a primit pacea Domnului, când împreună cu Sila a fost în închisoare. Au cântat, și zidurile temniței s-au dărâmat. Puterea Domnului este mare.

Miercuri am făcut o excursie la Szentendre la muzeul în aer liber, unde am avut posibilitatea să participăm și noi la diferite ocupații.

Duminică, la programul de dinainte de masă și de după-masă, a fost alături de noi un grup de misionari din grupul internațional OM (Operation Mobilisation).

Vapoarele organizației misionare, Doulos și Logos, străbat toată lumea în misiune și se opresc în câte-un oraș unde evanghelizează câte

Crize în viața creștină

Contextul cultural-social II.

4. *Trăim în Europa narcistică* (distracția, moda, frumusețea exterioară). Cum am amintit în paragraful anterior, omul are ca frază „ce se vede pe din afară”. Iar Dumnezeu spune „ce este în inimă” (I Sam. 16:7). În biserică ta, în familia ta și în eul tău ce este dominant? Norma este viața lui Cristos și învățătura Lui.

5. *Societatea matrimonială*, unde simțurile sunt dominante față de minte. Societatea este mișcată de viața simțurilor și nu de înțelepciunea minții sau de norme etice, morale.

6. „*High Tech*” este o altă influență sau o tendință generală în Europa de azi. O tehnologie avansată nu se mai poate urmări, și concepe multe lucruri de către omul de rând. Însă Dumnezeu ne vede și ne urmărește și în aceste situații.

7. *Pragmatismul* este factorul hotărâtor în societatea europeană. Lozinca este „să vedem de ce va funcționa va fi bun”. „Să încercăm totul și atunci vom alege modalitatea prin care vom merge mai departe. Totul, chiar și căsnicia, trebuie încercată, iar dacă nu va funcționa, nu vom continua, și așa mai departe.”

Astăzi putem spune: Crize plus tehnologia este egal cu haos.

Dumnezeu ne vine în ajutor. El este stăpânul ordinii. El este Domnul. În aceste situații avem o singură poartă deschisă, cea a supunerii, adică a credinței. Dacă norma ta de bază, înainte de a te consulta cu lumea, cu diavolul, va fi Scriptura, vei ști ce ai de făcut.

Alege-ți forma culturală potrivită, modalitatea care nu știrbește credința ta în Dumnezeu, iubirea ta față de El și față de frații tăi de credință. Să poți iubi pe toți oamenii fără deosebire, fără impresia exterioară. Credința noastră să fie totdeauna exprimată prin fapte. (Iacov 2:14–18).

Dacă în alte perioade ale creștinismului, credincioșii adevărați au putut sta cu credință neclintită, atunci și astăzi putem învinge.

Pastorul Vasile Bodis

Din Sfânta Scriptură

„Cine crede în Fiul, are viața veșnică, dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el.”

Ioan 3:36

„Alerg spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Cristos Isus.”

Filipeni 3:14

Veniți de luați bucurie

Cuvinte de înțelepciune ale părintelui Teofil Părăian

FAMILIA

Știți ce carte mi-a plăcut mie și care e importantă pentru viața de familie în special? Este o carte scrisă de ultimul locțiitor de mitropolit la Blaj, până în 1948, Episcopul Ioan Suciu. A scris o carte *Mama*. Dacă citești o dată cartea aceea nu mai trebuie să citești nimic în legătură cu viața de familie. Este foarte frumos scrisă și eu aș învăța-o pe de rost, atât îmi place de mult!

În viața de familie se spune că cei doi formează un trup, și cineva observă, pe bună dreptate, că așa cum în trup există două urechi și un singur auz, doi ochi și un singur văz, două nări și un singur miros, două mâini și o singură lucrare, două picioare și un singur mers, așa trebuie să fie și în viața de familie: în doi o unitate, o unitate în diversitate.

Eu le spun de multe ori credincioșilor care vin la mine așa: „Două lucruri sunt importante în viață: sănătatea și înțelegerea. Sănătatea ne-o dă Dumnezeu și înțelegerea ne-o facem singuri”. Adică, ne ajută și Dumnezeu să ne facem înțelegerea, dar trebuie să ne silim să ne facem partea noastră în înțelegerea noastră.

FUMATUL ȘI CAFEAUA

Părinte, fumatul este patimă, este păcat?

Păi, prima dată dacă fumezi o țigară, e păcat, iar dacă fumezi mai multe, e patimă. De ce? Pentru că e o practică nejustificată în existența umană. Nu-i ca și când ai mânca. Este o treabă în plus și nu poți fi și cu Dumnezeu și cu fumatul. La mine mai vin oameni la spovedit, oameni care spun că țin posturi, se roagă și le spun că: „Da, numai că pe acestea toate ți le și afumi”. Cel mai bine este să fii liber. Liber de orice, iar dacă ești liber de orice, ești liber și de fumat. Sunt unii care au și circumstanțe atenuante pentru fumat, de exemplu, în *Paza celor cinci simțuri* nu e foarte clară atitudinea Sfântului Nicodim

Aghioritul în privința fumatului. Dar eu sunt împotrivă fumatului, total!

Dar cu cafeaua? Că astea merg amândouă...

Chestiunea cu cafeaua nu e așa de defăimătoare, în sensul că aceasta are și un efect odihnitor, să zicem. Adică, dacă nu poți trăi fără cafea, e rău că bei, dar dacă ți se oferă undeva o cafea, poți să bei, pentru că nu e ca și când ți-ar oferi o țigară. Sunt mănăstiri, de exemplu, la Sfântul Munte, unde ți se oferă un rachiu și o cafea...

Și uneori se spune că-ți pune și-o țigară!

Mă rog, dacă-ți pune și-o țigară, ți-o pune numai s-o vezi!

CURĂȚENIA ȘI SINCERITATEA

Un preot zicea că s-ar bucura să aibă o casă de sticlă, să vadă toată lumea ce face el. Un cuvânt îndrăzneț, un cuvânt frumos. Da, să te poți prezenta oriunde și oricând cu ceea ce ești, cu interiorul tău și cu exteriorul tău, pentru că viața din exterior este o proiectare a vieții din interior. Așa că dacă ai o așezare bună sufletească, proiectezi și în afară ceea ce ai înăuntru și e excepțional.

Unde-i sinceritate, acolo-i darul lui Dumnezeu. Dacă ești sincer, îți vorbește Dumnezeu prin omul acela de la care aștepti cuvântul lui Dumnezeu.

TEATRELE ȘI SPECTACOLELE

Părinte, despre teatre sau spectacole, evident că monahi n-au ce căuta acolo, dar mirenii?

Depinde despre ce-i vorba. Sunt lucruri pe care poți să le asculți sau să le vezi fără a avea consecințe negative. La Timișoara, când eram, eu mergeam la teatru, dar acum, de când sunt călugăr, nu am mai fost, pentru că nu mi se mai șede, dar nu sunt împotriva lucrurilor bune. Noi nu trebuie să ocolim lucrurile în sine, de exemplu, nu mă duc la teatru pentru că acolo e teatru, cum nu mă duc eu la bar.

Mi-a spus unul că-l are pe dracu' în stomac, că-l simte cum umblă, cum nu știu ce... Eu i-am spus că ăla nu-i dracu'. Și-a venit după aceea la spovedit la mine și mi-a spus că s-a dus la un spectacol cu femei goale. Atunci i-am zis: „Măi să știi că îl ai pe dracu' în cap, nu în stomac!” Adică sunt lucruri care pot fi evitate din start, și sunt lucruri care pot fi folosite fără nici un fel de îndoială.

Nu-i un păcat în sine să mergem la teatru?

Nu e. Poți să te duci la toate piesele despre care știi că sunt bune, poți să te duci la operă, la cinematograf, la filme cuviincioase, poți să te uiți la televizor la tot ce-i ziditor, la tot ce-i frumos. Noi nu suntem exclusiviști. Te poți folosi de toate lucrurile bune și frumoase pe care le-a dat Dumnezeu. Dacă nu vrei tu să te duci la teatru, poți să nu te duci, nu te obligă nimeni, dar să știi că ocolești o sursă de cultură și nu numai de cultură, chiar în înnoțire.

TELEVIZORUL

M-au întrebat unii: Cum îi televizorul, bun sau rău? Și le-am spus: Dacă nu îi stricat, îi bun.

Dragă, acum să ne înțelegem. Orice lucru în mâinile omului poate să fie și bun și rău. După cum îl folosești. Dacă te robește televizorul, atunci îi rău. Dacă nu te robește și poți să urmărești la televizor numai lucruri pozitive, atunci îi bun.

Chiar a zis o femeie: Părinte, să știți că așa m-am bucurat că ați ajuns și în casa noastră că am pupat televizorul (că mă văzuse la televizor). De ce o pupat televizorul? Păi l-o pupat pentru că o zis că is eu acolo și s-o gândit că o să mă pupe pe mine. Numai că eu am fost departe tare, că nu era o emisiune în direct, ci a fost o casetă înregistrată. Prin urmare, uite că oamenii se pot bucura de un lucru pe care ni-l dă civilizația noastră, de un lucru care ne poate fi de folos.

Eu sunt foarte împotriva faptului de a se uita cineva la filme necuviincioase, la televizor, la spurcăciuni pe care și le bagă în suflet și care, după aceea, nu le mai poate scoate și care lucrează, care-l excită și care îi dau stări pe care nu le poate contracara.

Ori te uiți la slujba de la televizor, ori te uiți la meci, tot atâta-i! Și de fapt mulți

dintre credincioși nu se uită cu atâta interes la Slujba Bisericii de la televizor cum se uită necredincioșii la meci.

CERTURILE

Să știți că numai oamenii răi se ceartă, oamenii buni nu se ceartă. Un bun și-un rău nu se ceartă, că cel bun cedează și cearta s-a și terminat.

Zice că erau într-o pustie doi călugări și tare bine se înțelegeau unul cu altul. Și unul dintre ei o zis: Hai să ne certăm și noi o dată cum se ceartă oamenii din lume. Și celălalt o zis: Hai, da' eu nu mă știu certa. Și celălalt o zis: Hai, că te învăț eu. Și l-o învățat. Zice: Punem între noi o cărămidă și tu să zici: Cărămida asta-i a mea și eu o să zic: Ba nu-i a ta că-i a mea, și din asta se face început de ceartă. Și așa or făcut. Primul o zis: Cărămida asta-i a mea. Și celălalt o zis: No, dacă-i a ta, ia-o și te du cu ea cu tot! Și n-o mai fost nici o ceartă.

Bineînțeles că asta a fost, cum am zice noi acum, o ceartă artificială, așa ca o ceartă de scenă, de teatru. Da' cei care se ceartă nu fac scene de teatru, ci se ceartă așa cum le vine.

Mi-aduc aminte că atunci când eram copil se spunea în familie că și din pricina sărăciei, și din pricina necazurilor vin certurile. Și mi se întâmplă și acum să-mi spună oamenii că se ceartă pentru lipsurile în care trăiesc. Și eu zic întotdeauna: Bine, dar dacă vă certați, le rezolvați, treceți de lipsuri prin ceartă? Și toți mărturisesc că nu. Deci, cearta nu e un mijloc de înlăturare a răului, ci e o slăbiciune a celor care se angajează în felul acesta, pentru că nu câștigați nici un ban când te certă, nu realizezi nici un avantaj când nu ești în limitele bune cuviințe. Așa că oamenii trebuie să evite tot ce nu aduce nimic pozitiv, ci aduce multă nemulțumire și mult negativ în viața de toate zilele.

Fragmente din volumul „Veniți de luați bucurie” a părintelui arhimandrit **Teofil Părăian**

Câte ceva despre apariția numerelor (XI)

Datorită faptului că românii din Ungaria primesc tot mai multe donații din România, mulți dintre noi au posibilitatea să ajungă în posesia unor cărți de tot felul, care devin deseori lecturi pasionante.

Nu demult făcând un fel de ordine printre numeroasele mele cărți primite din România, am dat de una, care pare a fi o potrivită temă și pentru românii de pe aceste meleaguri. E vorba de cartea profesoarei Florica T. Câmpan, intitulată: **Cum au apărut numerele** (editat în anul 1972).

Numărul unu a fost notat prin diferite semne:

– cu o linie verticală (I), imaginea simplificată unui deget ridicat – de către sumerieni, babilonieni, egipteni, hinduși, romani, arabi și chinezi (aceștia din urmă numai în scrierea științifică sau comercială),

– cu o linie orizontală (—), imaginea unui bețșor așezat pe pământ – de către japonezi și chinezi în scrierea obișnuită,

– cu un punct (.), imaginea pietricelei – de către mayași.

În notația numerelor prin litere, *unu* corespunde primei litere. Matematicienii greci făceau o deosebire netă între *unitate* și *număr*. Pentru ei *unu* nu era număr, ci *unitate*. În vestita lucrare a lui Euclid, „Elementele” la începutul cărții a VIII-a se află următoarea definiție: „Unitatea este aceea potrivit căreia fiecare lucru se numește unu. Iar număr este o mulțime compusă din unități”. Multe cărți afirmă că „unu nu-i număr, ci originea și baza tuturor numerelor”. Această eroare a fost corectată în veacul al XIX-lea.

Doi este primul număr cărui nimeni nu i-a contestat calitatea de număr. Ba, unii oameni de știință sunt de părere că numărul doi a apărut în conștiința oamenilor înaintea lui

unu. Aceștia susțin că privind luna sau soarele, omul nu a avut cum să ajungă, la ideea că fiecare dintre ele este *singură*, deoarece nu existau și alte luni sau alți sori față de care acestea să fie unice. Deabia după ce s-au obișnuit cu o *pereche de obiecte*, adică cu două obiecte la fel și *mereu alături*, oamenii au înțeles ce înseamnă *un obiect*. În sprijinul acestei păreri vine și faptul că băștinașii din unele triburi ale Americii de Sud deosebesc numai numerele cu soți și numărate pe perechi, adică din doi în doi.

Ca și *unu*, cuvântul *doi* este de origine sanscrită: *dva*. Forma originală se mai găsește în limba rusă, polonă și bulgară. În latină este a trecut în *duo*. La început, doi a fost notat prin repetarea unuia dintre semnele lui unu, adică prin: (II) sau (=) sau (..). Doi frați născuți deodată sunt *gemeni*. Al doilea exemplar dintr-o colecție este un *dublet*. *Duo* sau *duet* este o compoziție muzicală executată pe două voci sau la două instrumente. Toate aceste sinonime ale lui doi sunt *numerele concrete*, unele rămase din vremurile când se număra pe perechi.

(Va urma)

Gh. Santău

Calculatorul în rețea II.

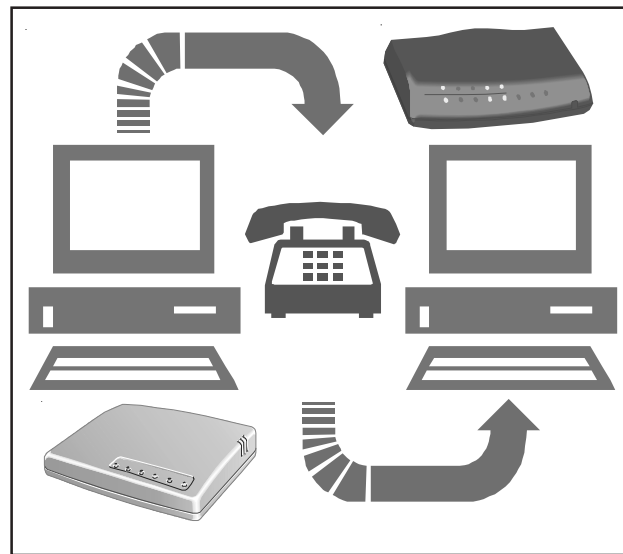
Rețelele sunt de mai multe feluri: *mainframe*, de tip client/server, în care toate datele și programele sunt stocate pe computere client, folosite în marile afaceri și tipul de rețea peer-to-peer, de la egal la egal, care conectează pur și simplu computerele între ele. Cel mai des folosit de către utilizatorii de PC-uri sunt rețelele Ethernet.

Rețelele nu pot fi amestecate între ele. Dacă ai ales un anumit tip de rețea, va trebui s-o folosești peste tot.

Rețelele transmit mesajele prin cabluri, fibre optice sau unde radio. Ele leagă toate computerele între ele. Ele asigură că informațiile ajung la destinație și că nimic nu se intersectează în calea lor.

Din momentul în care te-ai legat la rețea, poți transmite note, impresii, întrebări și răspunsuri celui alt partener, se poate conversa tastând și trimițând mesaje on-line, așteptând apoi răspunsul. De asemenea, se pot trimite și primi fișiere, cum ar fi textele. Imaginează-ți că ai rezolvat un exercițiu de matematică printr-o metodă absolut personală și vrei să împărtășești și celui alt bucuria ta, sau ai scris o poezie care ți se pare bună și vrei să ceri părerea unui poet consacrat. Nimic mai simplu, în câteva clipe comunicațiile din rețea intră în funcțiune.

Placa de mesaje din fiecare computer selectează informațiile în mici pachetele, apoi le pune o adresă

atât pentru sursă, cât și pentru destinatar. Dacă adresa de pe pachet este identică cu adresa de pe placa de rețea, atunci pachetul cu fragmentul de mesaj va fi preluat de hard discul PC-ului respectiv și stocat acolo până când toate pachetele cu informații sunt primite și întregul mesaj sau fișier este completat. Dacă dintr-un anumit motiv, mesajul nu reușește să ajungă unde trebuie, el este redat computerului pentru a fi retransmis.

Unii oameni sau copii trimit scrisori prin mijloace electronice – e-mail sau poșta electronică. Alții folosesc buletinele informative, pentru informare în orice domeniu. De ce nu ai folosi și tu asemenea mijloace?

Mai târziu, când vei dori să comunici și cu lumea largă, vei trimite un mesaj prin

Internet. Ce este acesta? O rețea imensă de calculatoare, multe dintre ele organizate în așa-numitele colegii, care lucrează asemănător sistemului telefonic, prin transmiterea vocilor. Vei putea trimite un e-mail oricui de pe mapamond, care este abonat al unui serviciu online (chiar dacă nu aparține aceluiași serviciu online), negreșit, vei primi răspuns la acel mesaj. De cum lucrează Internetul, nu-ți fă griji, căci el nu te va uita și te va servi prompt. El are și o serie de informații și fișiere cu care îți vei putea încărca propriul calculator.

Ar fi încă multe de spus dar condiția de bază este să ai în casă... un calculator personal și, bineînțeles, un telefon. Restul vine de la sine, căci totul se învață ușor, devine pasiune, iar această pasiune nu te va mai părăsi toată viața. Succes!

Progresul artei și culturii în România

Puneți în ordine crescândă a anilor ce se leagă de următoarele evenimente culturale din România!

Rezolvare:

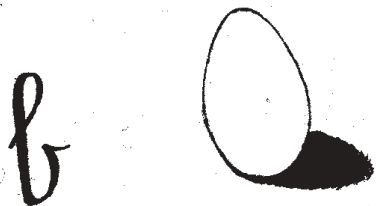
1. Primul spectacol de operă în limba română
2. Ion Creangă: Amintiri din copilărie (a fost editată)
3. George Coșbuc: Balade și idile (apariția volumului)
4. La Cluj apare revista „Gândirea”
5. I. L. Caragiale: O noapte furtunoasă (apariția comediei)
6. Liviu Rebreanu: Ion (apare romanul)
7. George Enescu: Oedip (premiera)
8. Statuia lui Ștefan cel Mare de la Iași (inaugurare)
9. M. Sadoveanu: Neamul Șoimăreștilor (editare)
10. Se înființează Muzeul Satului din București

(961)	10	X
(161)	7	IX
(121)	4	VIII
(120)	6	VII
(161)	9	VI
(681)	3	V
(881)	1	IV
(881)	8	III
(1881)	2	II
(6281)	5	I

Ana Crișan

REBUS

de Lucia Boraș
și Aurelia Nemeș

Plimbarea noastră prin Oradea

Se pare că pentru apateni, vara anului 2003 va fi anul călătoriilor. Aceste excursii sunt organizate pentru participanți de toate vârstele, dar înainte de toate pentru tineretul școlar. Prin ele se îmbogățesc cunoștințele teoretice

bihorean primesc o imagine despre lumea de dincolo de hotarul satului. Primăria și școala a inițiat o seamă de excursii pentru tineri și adulți. În parte a fost asigurat deja și sprijinul financiar. De cele mai multe ori, subvențiile vin din partea

Naționale și Etnice din Ungaria, a deschis pentru apateni șirul călătoriilor.

Într-o însorită dimineață de sâmbătă din luna iunie, tocmai pe un timp minunat de excursie, autobuzul a pornit din câmpie, călătorii putând urmări cum se apropie tot mai mult de Munții Bihorului. Ajunși la „Poarta Ardealului”, la Oradea autobuzul a pornit mai întâi pe Muntele Calvarului, la 201 m, de unde s-a deschis o minunată panoramă a orașului, iar turiștii însetați se mai puteau opri pentru a consuma răcoritoare în renumita „Ciupercă”. Reîntorși pe malul Crișului Repede, autobuzul a staționat în apropierea impunătoarei statuii a poetului Mihai Eminescu. Pe jos a continuat plimbarea prin Oradea, când au fost admirate rând pe rând atracțiile turistice, obiectivele culturale din acest renumit centru cultural. Un șir de biserici, muzee, clădiri cu importanță istorică, colecții de artă au atras atenția și interesul turiștilor. Dar apatenii au vizitat și impunătoarea clădire a Primăriei, Teatrul de Stat, corsoul și renumitele pasaje comerciale. Ne-am oprit impresionați la statuile celebre din centrul orașului, clădirea în care se află Muzeul Țării Crișurilor. Am vizitat și Muzeul Iosif Vulcan, scrii-

torul și jurnalistul care a înființat revista „Familia”, în care a debutat poetul Mihai Eminescu. Grupul din Apateu s-a plimbat mult și a văzut foarte mult din frumusețile orașului. Astfel, până în orele serii am oboșit cu toții, dar ne-am și îmbogățit de atâtea frumuseți și de atâtea impresii. În autobuz am mai discutat până acasă despre cele

văzute, mulțumindu-i organizatoarei excursiei, doamnei *Ecaterina Szűcs*, pentru orele minunate. Dar cu toții am fost de acord: încă nu am văzut nici pe departe tot ce poate oferi acest frumos oraș de pe Criș, încât va mai trebui să repetăm „plimbarea noastră prin Oradea”.

Elisabeta Vad
directoare, Apateu

din timpul lecțiilor de la școală prin impresii vii. Iar pe de altă parte, în acest fel locuitorii satului nostru

unor fundații. În această direcție, excursia la Oradea, sprijinită din fonduri ale Oficiului pentru Minorități

Umor

– Tată, știi că mi-ai promis să-mi dai mașina dacă iau bacalaureatul.

– Da. Ți-am promis.

– Ești norocos. Poți s-o păstrezi liniștit.

– Nu pricep de ce limba latină îți dă atâta bătaie de cap. În fond, e o limbă moartă.

– Da, dar profesorii trăiesc.

Grupul otlăcanilor la Stâna de Vale

În zilele trecute, între 30 iunie – 5 iulie, un grup de 30 de elevi și însoțitori din Otlaca-Pustă a făcut o frumoasă excursie în România. Sprijiniți de Primărie, Auto-guvernarea Minoritară Românească locală și de AȚRU, copii și adulți au petrecut o săptămână minunată la munte, cazați în căsuțe de lemn la Stâna de Vale. Pornind de acolo, aproape zilnic au făcut drumeții în mijlocul naturii. Excursiile prin munți au fost minunate, deși, ca turiști din câmpie, toată lumea a oboșit de-a binelea. Dar au fost organizate și excursii în altă parte. În acest cadru, otlăcanii au călătorit la Beiuș, apoi și la Oradea, admirând frumusețile ora-

șului. La Băile Felix, copiii au făcut baie și s-au distrat de minune și, firește, au făcut multe fotografii. În ultima seară am făcut un mare foc de tabără, la care am povestit și ne-am împărtășit impresiile din zilele trecute. La întoarcere grupul s-a

oprit și la Salonta, vizitând Muzeul „Arany János” din Turnul Ciung.

Excursia a fost minunată și cu toții au ajuns acasă cu amintiri plăcute și de neuitat.

Maria Paulik
directoare, Otlaca-Pustă

Restaurant în hotarul Micherechiului

Dacă trecem cu mașina de la Șercad spre frontieră, la stânga se întinde hotarul Micherechiului. În acest hotar se află o clădire, care în ultimii ani devenise o ruină, dar care acum zi de zi devine tot mai frumoasă și mai atractivă. În fața acestei clădiri aproape totdeauna vedem mașina lui *Mihai Isai*, proprietarul din Micherechi, care a cumpărat imobilul în anul trecut, când acesta a fost în stare ruinată, aproape distrusă. Construcțiile au început în toamnă, iar acum rezultatele muncii sunt deja vizibile. Tocmai de aceea ne-am gândit că ar fi bine să facem și noi o vizită și să aflăm ce-i de nou pe acolo.

– M-am uitat la această clădire de fiecare dată când am trecut cu mașina pe aici, clădire care a fost aproape dărăpănată și, spun drept, m-a durut inima. Și m-am tot gândit, ce aş putea realiza aici, așa, din punct de vedere comercial – ne-a mărturisit *Mihai Isai*. – Intenția noastră este să facem aici un restaurant unde vom servi mâncăruri calde și băuturi pentru oamenii care sunt pe drumuri. Mă refer în primul rând la cei care călătoresc în sau din România, deoarece frontiera este foarte aproape. Bineînțeles, așteptăm de asemenea și locuitorii din Micherechi și din localitățile din împrejur.

Cu ocazia vizitei noastre, am putut vedea cu ochii rezultatele eforturilor depu-

se de întreaga familie *Isai*. Aici am dat și de *Cristian*, băiatul cel mai mare al patronului, care înseamnă de pe acum o serioasă mână de ajutor pentru tatăl său. În timp, ce *Cristian* a lucrat, tatăl său ne-a călăuzit prin casa nouă, explicând cu mândrie planurile familiei sale.

– Fiindcă în drumul ce duce spre frontieră, care de altfel nu este prea lung, doar 4–5 kilometri, nu este nici o unitate comercială, pe lângă restaurant vrem să facem și un shop. Aici oamenii ar putea cumpăra diferite sucuri, mâncăruri și toate mărfurile ce se pot cumpăra în magazine de genul acesta.

– Ați menționat că frontiera este foarte aproape. Așteptați și cetățeni români?

– Da, desigur. Managementul nostru este bazat tocmai pe frații noștri din România.

Ca o dovadă poate fi încăperea de la etajul clădirii unde, cum a apreciat și *Mihai Isai*, „românii își vor putea da întâlnire cu maghiari sau cu străini”.

La etaj ne așteaptă și o altă surpriză, și anume, o locuință separată. Apartamentul va fi, după inaugurarea clădirii, locuința familiei.

– Am decis cu familia să ne mutăm aici. Sper că și faptul acesta va fi o ușurare pentru noi toți, ca să fim întotdeauna „pe bord”, la locul de muncă. Deci noi, familia, vom sta la etaj, iar

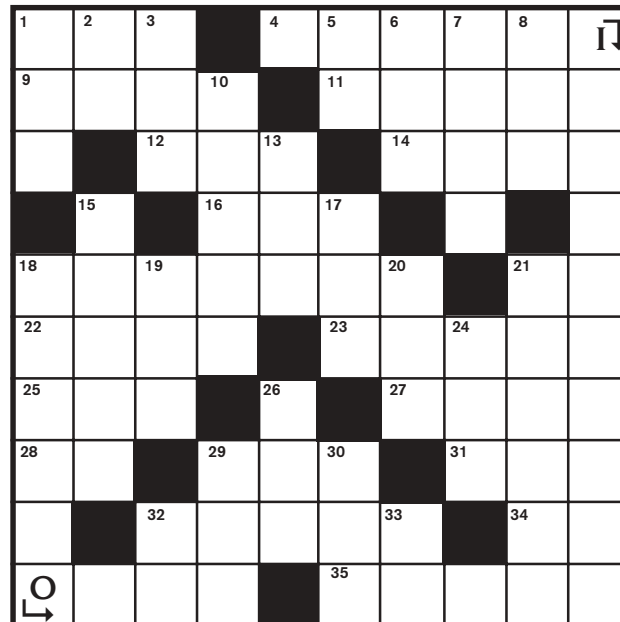
jos decurge munca din restaurant și din shop. Pentru mai târziu avem și alte planuri, dar acum este prea devreme să vorbim despre acestea.

Încodind proprietarul despre planuri, el ne-a destăinuit totuși niște detalii despre acestea.

– În primul rând, după cum am spus, vrem să deschidem un shop și un restaurant. Dar am vrea să creăm și un loc plăcut pentru distracție și destindere. Ne-am gândit să construim mai târziu terenuri de tenis și pescărie pentru amatori.

Victoria Cozma

Liviu Rebreanu (1885–1944)

ORIZONTAL: 1. Una dintre capodoperele prozei românești 4. Revistă întemeiată de romancierul polivalent 9. Suferință, chin 11. Pica 12. Lună de vară – scurată! 14. Formă de relief între 200 și 800 de m. 16. Element chimic (I) 18. O navelă polițistă 21. Și – în latină 22. Lulea 23. Prostuțe, credule 25. La mijloc de – mocan! 27. Limpede 28. Seleniu 29. Astupuș 31. Stropea 32. Molatic, pufos, – adică nu e țeapăn! 34. Muncesc în câmp 35. Achitare, plătire.

VERTICAL: 1. Infern 2. Ființă umană 3. Instrument muzical 5. Toc – fără cap! 6. Dăm – și-l inversăm! 7. Râdea – netot! 8. Zăpadă 10. Dărâmatură 13. Înnodătură 15. Prietene! 17. Fluviu în Rusia 18. O piesă de năravuri 19. Lichid potabil – răsturnat! 20. Mamifer asiatic care trăiește în regiuni înalte 21. Refugiat, scăpat 24. Lenuța – în maghiară 26. Specie de șerpi mari 29. Numeral 30. Polip – gol! 32. Do, re, ... 33. Pronume personal.

– ah –

Fanfara Băcioi a cântat la Diósgyőr

Între 10–13 iulie s-a desfășurat printre ruinele impunătoare ale cetății din Diósgyőr cel de-al XXIV-lea Festival folcloric Kaláka. Sub patronajul primarului *Káli Sándor* din Miskolc-Diósgyőr, festivalul formațiilor cu caracter popular s-a deschis la Muzeul „Herman Ottó” cu o expoziție de instrumente muzicale populare.

Deschiderea festivalului a avut loc în curtea primăriei orașului printr-un concert al formației *Kaláka*. În zilele următoare au urmat spectacole în aer liber, festival pentru copii, concerte bisericești, case de joc. Printre orchestrele din străinătate s-au aflat fanfare din Croația, Ucraina, Spania, Belarusia. România a fost reprezentată de *Fanfara Băcioi*, care a reunit pe merit un mare succes de public.

E. I.

Ungaria confundată cu România

Pentru un proces care avea drept martori doi cetățeni unguri, secretariatul general al unui tribunal din localitatea italiană Castelfranco a convocat un interpret român. Cei doi martori – soț și soție – au traversat Europa pentru a depune mărturie într-un proces judecat în Castelfranco (Toscana), dar au avut surpriza să constate că tribunalul a confundat Ungaria cu România. Aceștia fuseseră chemați ca martori într-un proces de nepoata lor, stabilită în Italia. Fostul soț al acesteia este acuzat de comportament agresiv în familie, răni și amenințare, la unul din episoadele violente fiind martore și cele două rude, aflate în vacanță în Italia. Când mătușa, o femeie de aproximativ 60 de ani, a intrat în sala de judecată, a fost chemat și translatorul. „Vorbești ungurește?”, a întrebat judecătorul. Dar răspunsul încuier al traducătorului a fost: „Nu, eu vorbesc românește”. (A.M.) Preluat din cotidianul ZIUA

Nuntă de aur la familia Cozma

O jumătate de veac la bine și la rău

Puțini vârstnici se pot bucura de aniversarea a cinci decenii de la cununia lor, soț și soție trăind împreună bucurii și greutăți, timp de o jumătate de secol. La familia Cozma din Giula s-a petrecut recent un asemenea eveniment familial. De la mic la mare, fiecare a avut câte-o sarcină. Casa părintească arăta ca un stup de albine, iar strănepoții își tot întrebau bătrânii, cum era pe vremuri nunta, cum arăta mireasa, cum mirele... Iar cei sărbătoriți și-au amintit cu bucurie de vremurile de acum cincizeci de ani.

Într-o duminică însorită din anul 1952, luane-a Martii – adică Ioan Cozma, născut la 10 aprilie 1927 – s-a îmbrăcat frumos și s-a dus la joc. Acolo s-a întâlnit pentru prima dată cu Florica Mățului – adică Floarea Țârlea, născută la 15 mai 1937. Au jucat împreună, s-au plăcut, iar după un an, la 18 iulie 1953, s-au cununat. Dar cu două luni mai devreme, Ioan, însoțit de părinți, s-a dus s-o ceară pe Florica de la părinții ei. Și măcar că pe atunci a fost mare sărăcie, feciorul nu s-au dus cu mâna goală, ci i-a dus Florichii și un dar, o bucată de stofă pentru fustă. Când au cerut-o pe Florica, a mai fost de față unchiul Toader a Negrului și Toader Mățului, fratele feței.

– Și cum a fost nunta?

– În primăvara aceea a dat un mare prăpăd peste agricultură. La 27 mai s-a lăsat un îngheț năprasnic pe toată Europa. Era -10, -12 grade și s-a prăpădit recolta de grâu, de porumb, de iarba soarelui. Nimic nu s-a ales din munca de pe ogor, iar sărăcia a fost mare. Lumea trebuia să stea la coadă la casa Florii Locuți după pită... – își amintește mirele de odinioară.

Tocmai din această cauză, nici nuntă prea mare nu au putut să facă. La cină nu au fost invitați numai rudele apropiate, părinții și frații. Muzicanții au fost lancu, Dele

și Jincu – loșca lui Ștroli. La masa festivă s-a servit supă de găină, tocană de oaie și plăcinte. Iar în a doua zi, luni, în zori, tinerii s-au dus deja la muncă în câmp.

– Și cum și-au trăit viața tinerii în surăței în acești ani cincizeci?

– Am locuit în casa părintească de pe strada Kossuth. Împreună cu părinții am crescut vite, porci, oi, cai și am avut multe păsări de curte. Am lucrat 17 hectare de pământ, iar în 1956 am cumpărat încă 1,5 ha. După ce în toamna lui 1958 am fost siliți să dăm pământul la colectivă, eu nu m-am băgat membru în cooperativă. Am zis, mai bine în robie decât în colhoz. Așa am plecat la Budapesta și m-am făcut muncitor. Apoi, în 1963 am venit să lucrez la fabrica de lapte din Giula, unde am stat până în 1974. Până la pensionarea din 1986 am lucrat la combinatul de carne. Dar cât am fost mai tânăr, vara m-am dus și eu să lucrez pe la alte găzdușaguri, la munci de recoltare sau la șantiere de construcție. Tare mult am lucrat prin tinerețe... Între timp, nevasta mea, Florica, a muncit acasă, în gospodăria noastră, dar s-a dus și în alte ceapeuri la muncă de sezon, „o mărș pă dă parte” cum se zicea la noi, la cules de zarzavaturi și alte munci. Dar a fost și croitoreasă de lenjerie.

Ca mulți alții din Micherechi,

din anul 1969 și familia lui Ioan Cozma a început să se ocupe de cultivarea legumelor în sere. Timp de 26 de ani s-au trudit în „folii”.

– Eu nu am avut loc de muncă, cum n-aveau nici multe alte femei din sat. Totuși am lucrat tare mult. La alte gospodării am muncit la recoltare, dar și acasă am tot cusut, am tot lucrat, până în 1992, când am ieșit și eu la pensie.

– Și cum petreceți anii de pensie?

Tot Floarea Cozma povestește: – În anul 1995 ne-am mutat la Giula. De atunci nu ne mai ocupăm cu agricultura și cu muncile din sere, ci numai de familie, de copii și nepoți. Și în fiecare duminică, la toate slujbele ne ducem la biserică și suntem și ostași în Oastea Domnului. Iar bărbatul meu a fost ales în comitetul bisericesc, a fost mai întâi al doilea ctitor, iar în 2001 a fost ales de episcop ctitor. Tare îi place să slujească la treburile bisericești.

– Și ce faceți când nu vă ocupați de nepoți?

– Aproape nu e zi să nu ne ocupăm cu unul dintre nepoți sau strănepoți. Pe urmă, mai închiriem și camere la turiștii care sosesc la Giula. Dar casa ne dă și ea mult de lucru. Deseori, mai ales iarna, ne adunăm noi, mai mulți vecini și ortaci, frați din Oastea Domnului și citim rugăciuni, învățăm cântece. Nici la Micherechi, pe vremuri, dar nici aici, la Giula nu avem timp să ne plictisim. Întotdeauna ne aflăm de lucru – constată capul familiei.

– Și care au fost cei mai frumoși ani din viața de până acum?

– Cei din urmă ani, de când trăim la Giula, fără loc de muncă, fără obligații, fără truda zilnică. Tot ce

facem acum facem din plăcere, de bună voie, din dragoste pentru familie, pentru copii, nepoți, strănepoți.

– Cincizeci de ani! Cum se pot petrece împreună atâția ani în bună înțelegere? Care e secretul?

– Numai prin dragoste, cu stimă și înțelegere față de celălalt poate trăi omul în armonie. Trebuie să-l înțelegi pe celălalt, când e amărât, să-l ajuti, când e bucuros, să te bucuri împreună. În conviețuirea noastră îndelungată am avut parte și de mult bine, și de mult rău, dar pe toate le-am rezolvat împreună. Și întotdeauna interesul familiei a fost mai presus de toate celelalte.

– Cum ați sărbătorit acum nunta de aur?

– Atunci când ne-am cununat, cu cincizeci de ani în urmă, n-am avut bani să cumpărăm verighete de aur, iar mai târziu nu ne-am îndurat să cumpărăm, căci toți banii i-am cheltuit totdeauna pentru copii. Ei, acum ei ne-au cumpărat, zicând că a venit vremea să purtăm și noi verighete. În cadrul unei mici festivități ne-a sărbătorit familia, pe urmă a urmat o masă comună la care au fost cu toții de față: copiii Viorica și Ion cu soții lor, Gheorghe și Edit, pe urmă nepoții Zoltán cu soția Estera și Gheorghe, cu prietena Erica, David și Gabi, precum cele două strănepoate Victoria și Barbara.

Familia lui Ioan Cozma se adună și cu alte ocazii familiale de câte ori pe an, dar așa masă frumoasă ca în acea duminică din iulie, n-au mai pomenit. Atunci au simțit și mai puternic, cât e de minunat să ai o astfel de familie.

Ioan C.

Cei sărbătoriți, în mijlocul familiilor fiului Ioan (stânga) și fiicei Viorica

După-așa bătaie, Mateiaș de-acum
N-a mai dat pe-acasă. A pornit la drum
Suspinând, în lume. De-așa întâmplare
Îl rodea cumplitul dor de răzbunare.
Ca să izbutească, el râvnea s-ajungă
Înstărit prin muncă aprigă de slugă
Și de salabor. Și de azi pe mâine,
S-au lipit de dânsul multe limbi străine,
Multe meșteșuguri, cât a fost boinar.
Încrezut pe minte și pe buzunar,
Socoti că-i vremea pentru răfuit,
Să nu stea Dobreanu cumva neplătit.
Vremea trecătoare l-a schimbat în multe,
Că nu l-ar cunoaște nimenea la curte.

Fără pic de teamă, se oprește în poartă
(Unde nu prea vesel stase în brânci odată)
Vede că în locul case dărâmate,
Se zidesc în grabă strașnice palate.
Zidăria-i gata și prin buruiene
Stau împrăstiate stivele de lemne.
El zâmbind își zice: – „Îl voi bate îndată!”
Pleacă la târg iarăși, cumpără bardă,
Un plaivas, un metru și un șorț de piele,
Cum poartă dulgherii tălieni pe schele.
Apoi se întoarce și pe loc începe
Să măsoare zidul (parcă s-ar pricepe!)
Doar așa cu ochii. Trece pe la lemne
Și din nou la ziduri, face mereu semne,
Și iar dă din cap. Vrând să afle, ce-i,
Întreabă Dobreanu: – „Ce dorești?” Matei,
Salutând, răspunde: – „Preacinstit boier,
„M-abătui o leacă, fiind și eu dulgher,
Să văd lemnăria. Meșterii zidari,
Cine-or fi! Înălțară zidurile tari,
Dar socot că încă n-ați luat măsură
Pentru acoperiș din lemne de strânsură?”
– „Am ales eu însumi lemnele în pădure!”
Mateiaș răspunde: – „Nu zic că nu-s bune
Pentru vreo căscioară, dar pentru palate
Ca la noi la Roma, nu-s destul de înalte.
Mă pricep o leacă, am lucrat o vreme
Câteva la principii, dar din așa lemne
Nu e chip să iasă-acoperiș de seamă
(măsurând adaugă): „Mai lipsește-o palmă,
Dar la urma urmei, să îmi văd de treabă,
Și să tac că doară nime nu mă întreabă”.
Îl opri boierul repede, zicând că:
– „Pentru dulgherie nu am meșteri încă...
Ai fost și la Roma?... Să ne sfătuim...
Poate ți-o fi foame... Dacă ne învoim,
Nu vei trăi în lume bine ca la mine!”
Mateiaș slăvi iar, cum putu mai bine,
Gustul lui Dobreanu, și oftă că poate
Nu s-or găsi lemne bune pe aproape.
Îngâmfat, Dobreanu iute-l liniști
Că la el cresc arbori parcă-ar fi făclii,
Ce-ar fi să încerce? El va porunci
Să înbame caii, până vor prânzi.
Mateiaș aduse că de-o găsi lemne
Potrivite, bine-i să le pune semne,
Ba chiar să le taie. – „Repede să cheme
Logofătul nostru tăietori de lemne!”
Ei se ospătară după pofta gurii
Și plecară în brișcă în inima pădurii
Cu toți tăietorii. Mateiaș, boierul,
Alegeau copacii și, să taie cerul,
Răsfirară în urmă slugi și tăietori...
... Mai lipsea o grindă pentru căpriori.
Pleacă să o caute... Mateiaș de-odată
Strigă că găsiră grinda căutată.
Și-arată departe un stejar stufos:
– „Uite, cela-i strașnic, dacă-o fi și gros!”
Roagă pe Dobreanu să-l cuprindă în brațe,
El de ceea parte cată să-l înbațe,
De copac îl leagă c-un vrej de curmei:
– „Nu-s dulgher, cucoane! Află că-s Matei

FAZEKAS MIHÁLY

MATEIAS
GÂSCARUL

Cântul 2

Mateiaș Gâscarul. Știi că-n chip de plată
Pentr-un cârd de găște, m-ai bătut la talpă?!
Am să-ți dau bătaie de trei ori înapoi,
Asta este întâia”. Taie-un băț, apoi
Mi-l pisează bine de sus până jos.
În zadar Dobreanu țipă furios,
Căci cu mușchi îi umpluse gura și în păduri
Pârâiau copaci și bocăneau securi...
După ce-l înmoaie, ia din buzunar
Prețul pentru găște și-apoi piere iar
Ca topit în tufe...
... Isprăvind de vreme
Se odibnesc și slugi și tăietori de lemne.

În amurg, când roșu soarele apune,
Zace doborâtă parte din pădure.
Stând fără de treabă, tuturor le pare
Așteptarea lungă. Și nu mai apare
Din desiș boierul. De dulgher nici urmă!
Logofătul însuși vede că nu-i glumă,
Strigă „hop!” în dreapta. Strigă „hop!” în stânga.
„Hop!” repetă codrul și repetă stânca,
Dar răspund doar glasuri rari de cucuvăi
Spintecând tăcerea serii peste văi...

...Strigă „hop!” cu toții. Glasul ca o undă
Revărsat se pierde în liniștea profundă.
Stau și iar ascultă, dar n-aud nimica.
Chiar pe logofătul îl cuprinde frica,
Își răsfiră-argații în codru-n lung și-n lat,
Căci nu i se pare lucru prea curat.
Unul, dând în vale, stă încremenit:
Auzind din tufe groaznic horcăit
Ca de porc sălbatic junghiat și care
Își guiță tocmai ultima suflare.
Pe argat l-apucă groaza. Dă-ndărăt.
Strigă ajutoare. Domnul logofăt
Vine îndemnându-i pe toți să coboare
Băgători de seamă. Iar jos, ce văd oare?
– Să-l păzească Domnul și pe Han-Tătar!
Horcăia boierul legat de ghindar!
Gura înfundată, hainele fâșii!
Taie-n grab' curmeiul și-i scot mușchii-ntâi,
Apoi logofătul parc-ar întreba:
– „Ce păgân bătuse pe Măria-Sa?”
Drept răspuns, boierul varsă numai sânge,
Sughițând o vreme. Spune că se stinge...

Mateiaș Gâscarul l-a bătut... Argații
Făceau semne tainic unii către alții
Și își dădeau coate, când boierul lor
Se ruga cu lacrimi: – „Repede, că mor,
– Duceți-mă acasă!” Câtiva-l iau în grabă
Și îl duc pe brațe împletite-n targă
La trăsură, alții cară mușchi în poale
Să-i facă culcușul pe sub șale moale,
Unu-i dă o haină, altu-i dă o ținută,
Și îl duc la curte caii într-o secundă.
C-o oca de țuică-o baba-l oblojește,
Nu se culcă nimeni. Iară când tușește,
Sar buluc argați și slujnici să-i ajute:
Cum vă spui, e mare tărăboi la curte!

Pensionari răbdători

Dă când s-o-nștimbat și la noi rejimu din rădăcini, n-or fost campanii dă alejeri fără dă făgăduieli păstă făgăduieli. Nu-s biztoș că s-ar pute ține alejeri fără aște. Mai bine spus: alejeri dămocratice numa cam așe să pot ține. Dacă on partid vre să câștije, n-are ce face: făgădește. Unu ne făgăduiește una, celalalt alta, a triele și mai d-așe, ș-așe mai dăparte. Felu aista dă aghitare, așe dară, și după părere me, așe-i în regulă. Oamenii vre să trăiască tă' mai bine și mai ușor, așe că nu-i dă mnirare când, în fața urnelor, să gândesc și-ș amintesc și dă legământurile dă propagandă tocite dă tâte partidele.

Baiurile noaște ș-a partidelor, da' mai cu samă a guvernelor alese atunci încep să să sporească, când le vine vreme să cârmuiască și să-ndeplinească! La una ca asta ne vine-n min-te zicala din bătrâni, bunăuară că „ii ușor să făgăduiești, da-i mai greu să și-mplinești!” Cu suca asta o fost musai să ne împăcăm și pân-amu, da', după cum să vede, stare asta a mai ține vo câțva ani – uă cine mai ști cât!

Pilde din făgăduielile

„uitate” – uă numa amânate c-on an, doi, trii... – s-ar pute înșira „o sută și una”, pă cum or făcut tădauna, și o fac ș-amu cii ce or terdut alejerile, adecate cii ajunși în „opozitiie”. Știu io bine că asta li datoriiie lor, – „hai să cotăm nod în papură!” – că doară d-aceie or ajuns și ii în parlament. În privința asta numa on lucru mă zăvârlește din când în când, și anume felu, glasu și obrăznicie cu care talmăcesc nămulțămiriile noaște, a alegătorilor. Înt-asta ș-o parte, și ceielaltă, ar pute fi oleacă mai umilită și mai cruțătoare. Da' asta să le rămâie treaba lor amu și-n vecii vecilor!

Ne place, nu ne place, da' și cu aceie-i musai să ne-mpăcăm că, atunci când ajunge la putere on guvern nou, dup-o zi pă alta auzim cum că „jeburile” statului is goale, datoriile moștenite-s păstă măsură dă multe, fărădălele și mai d-așe! La una ca asta ce poate face omu dă rând? Hai să spunem adevăru! Nimica! Mai bine zâs: mulțime crede, tace, rabdă și-ș face treaba pă cum poate. La soarte asta-s osândiț, dup-on guvern la altu, mai cu

samă milioanele dă pensionari, batăr că cu voturile lor ajung la putere și unii, și alți. Și meghiș, când vine rîndu îndăplinirii legămintelor, – pîntră care mărire pensiilor la fieștecare partid să află în loc dă frunte! – ii (și pensiile lor) is primii care suferesc mai nante dă „boală făgăduielilor”.

Amu s-ar cere ca să vă lămuresc mai răspicat că la ce mă gândesc. Da', să-m fiie cu iertare, io-s convins dă faptu că fieștecare cititor ii în curat cu treaba la care m-am referit. Apu meghiș, dacă s-ar afla cineva care nu ști dăspră ce ii voarbă, p-acela-l sfătuiesc să-i asculte pă tânării din opozitiie, că ii nici nu cred, nici nu tac, nici nu rabdă, ce-ș fac treaba și-i cîrtesc pă cii dă la putere – ctiar și în locu pensionarilor răbdători.

Sandu Popa

Aneecdote din vechime

Prostiie-i robiie

Pă Aristippos l-o cotat on părinte și l-o cerut să-l ieie întră învățăceii lui și pă pruncu lui. Filozofu pântru asta o cerut dă la iel 500 dă taleri, da' șuma asta omului zgărcit și năcioplit i-o părut pre mare și i-o răspuns cum că pântru atâta bani ș-ar pute cumpăra și on sclav.

– Atunci cumpără-ți, – i-o zis Aristippos, – că așe barem îi ave doi slavi.

Replică filozofică

Aristoppos l-o văzut pă Doigenes când tumna spăla naște verdețuri ș-o-nceput să-l ciufulească, la care Diogenes i-o răspuns cam așe:

– Dacă te-ai fi sucuit să mînci fierturi d-aște mai sărace, amu n-ar trăbui să umbli la curte tirannosilor să te lingușești ca on cerșitor.

Aristoppos nu ș-o ascuns su' clop replica:

– Tu iară, dac-ai ști să te porț cum să cade întră oameni, amu n-ai spăla verdețuri.

Voarba proastă și moarte

Odată, când Dionisos ș-o petrecut vreme jucându-să d-a lopta, ș-o luat sabiie și u-o dat la on tânăr pă care l-o iubit păstă măsură dă tare. On preten d-a domnitorului ș-o bătut joc dă iel, întrebându-l:

– Știi tu că cu asta ți-ai pus viața în brîncă pruncului?

Dionisos p-amândoi i-o omorît. Pă unu pântru că amu ști că cum poate fi omorît iel, pă celalalt pântru că o rîs dă iel în sâmn că și iel îi d-o părere cu tânăru cel lămurit.

Am citit că...

După câte m-am dat sama io, la cii mai mult oameni li-s draje păsările cîntătoare. Așe și miie. Mai ales primăvara im place să le ascult glasu în zori dă zi. Primăvara zic, c-atunci trec păstă hotaru nost, – din păcate, tă' mai puține soiuri dă păsări călătoare, – dăcât mîndre și mai mîndre, și cu glasuri minunate, dă-ț vine să cînt cu iele.

Or trecut amu vo doauăzăci dă ani d-atunci dă când, auzând cum că Toader lu' Vamoș, om dă vrîsta me, mutându-să la Ciaba, să ocupă cu păsări dă tăt felu, mîndre și frumoasă, dă fi on drag să te uiț la iele. No-amu, când am auzit io asta, m-o lovit on dor să mărg la iel pă vedere, bunăuară să-i vād „avere”, da' ș-aceie m-o-ntărsat că cum să ocupă cu iele și că dîrce i să merită să le fiie? Dup-o vreme și doru aista mi s-o-mplicit: Nelu o avut ceva treabă la Ciaba, ne-am pus în mașină, și luându-l cu noi și pă vecinu Ciorba, ne-am dus la Toader lu' Vamoș.

Bogăt și dăstul că, vorovindu-ne noi și dă una și dă alta, numadăcăt ne-am aflat în fața căsi hortacului nost din prunciie, adecate la păsăraru Vamoș. Ce să vă spun? O casă faină și frumoasă, d-asta modernă, cu on gard dă fer mîndru ca-n povești și c-o grădină plină dă pomi și dă pene alese, dă care numa rare uări ai noroc să vezi.

Cum am fîngălit la ușe, cum o ieșit Toader, și tare bine i-o părut că l-am cotat: ne-o temat înlontru, ne-o-mbiet și cu iasta și cu ceie, ne-o vorovit și dă păsările lui, da' cu așe dă drag, dă d-abde ne-o

vinit să merem să le și videm. Până la urma urmi, am ieșit noi din casă, ne-am dus în grădină, – că acolo ave Toader on alipot dăstul dă mare, făcut tăt din iagă – da' când ne-o dăștis gazda ușe alipotului, așe zoală ne-o pisat în ureti dă d-abde ne-am mai putut vorovi dă ciripitu păsărilor. Ne-am ciudălit dă tâte ce-am văzut ș-am auzit, da' pă mine ș-aceie m-o-ntărsat cum că i să merită să să ocupe și să teluiască atâta bani pă păsările lui, la care m-o răspuns cum că da, să merită, da' mai tare nu dîr câștig, ce pântru dragoste față dă mîndrie lor.

Cum zic, asta o fost cam amu-s vo doauăzăci dă ani. D-atunci n-am mai umblat pă la hortacu nost, – din păcate, nici la înmormântare lui, fiie iertat! Numa că, în zilele trecute am citit în uisăgu județan cum că naște vânători talieni or umblat pă la noi, or pușcat sute dă păsări d-aște călătoare, le-or ascuns în ceva lăzi cu deață și așe or vrut să treacă granița cu iele. Noroc în nănorocire: vameșii julani i-or prins, ș-amu așteaptă să fiie globiț. Nu știu ce le-a fi gloaba, da', întră noi fiie spus, nu m-ar fi mnilă dă ii nici dacă ar fi băgaț la întisoare.

Zică cine ce-a zice, asta-i o faptă nămnioasă și rușinoasă, la care numa atâta mai vre să adăug cum că talienii or fost ajutați chiar dă pruncu lu' hortacu nost. Sărmanu Toader, amu, d-a bună samă, „să-nvîrtește-n copârșeu”...

Vă dorește sănătate cât mai bună și numa bine:

Ion Podaru
pensionar

Glume

– Pă mine în tătă dîmineața mă terzește on ceas electric, – să laudă o nevastă cătă vecină-sa, – d-aceie tătă zîua tâte treburile-m mărg ca pă apă.

– Miie cum să-m margă treaba bine, – îi răspunde iasta amărâtă – dacă dâmineața mă trezește on prost?

– Ce-ai face, Măriucă, dacă te-aș săruta?

– L-aș striga pă tătucu.

– Și dîrce nu pă mămuca?

– Dăuarece mămuca-i acasă.

– Domnule judecător, nu mai pot să-l sufăr pă bărbat-mne, – să căiește o moldoveancă, – că așe să paortă cu mine ca c-on căne.

– Cum așe? Te bate?

– Nu mă bate, da' vre să-i fiu credincioasă ca on căne, – să apără nevasta.

– Văsilică, l-o prăbălit bunică-ta frijideru pă care i la-i cumpărat?

– Așe zo!

– Și ce-o zis, îi mulțămite?

– Nu știu, că dă alaltăieri n-o ieșit din iel...

Fotbal

Început de sezon marcat de criza financiară (II.)

Autogovernările nu prea au surse pentru sprijinirea sportului, iar sponsorii sunt și ei puțini. În localitățile mai mici, finanțatorii particulari lipsesc cu desăvârșire. Problema este generală la toate nivelele fotbalului maghiar. Se pare că nu mai are nici o însemnătate farmecul sportului, ci numai banul contează. Mai multe echipe care au câștigat campionatul în diviziile inferioare, sunt obligate să renunțe la accesul într-o divizie mai înaltă. Motivul este lipsa de bani. La mijlocul vacanței de vară am stat de vorbă cu antrenorii echipelor din localitățile cu populație românească. La fel ca și în ani trecuți, am pus următoarele zece întrebări:

1. Sunteți mulțumit cu locul ocupat în clasament de echipa dvs.?
2. Cum apreciați evoluția formației?
3. Care au fost cele mai importante momente din sezonul trecut?
4. Care a fost meciul decisiv?
5. Cum apreciați evoluția jucătorilor dumneavoastră?
6. În ce măsură vă mulțumește activitatea fotbaliștilor la antrenamente?
7. Ce schimbări se prevăd?
8. Când începeți pregătirile pentru sezonul următor?
9. Care sunt condițiile de pregătire a echipei dumneavoastră?
10. În ce măsură se ia în serios fotbalul juniorilor?

Aletea – poziția în clasament: 12, 30 – 7 – 9 – 14, 42-47, 30 puncte. Antrenor: Kiss Tibor

1. Cu locul final în clasament nu sunt mulțumit. Dar dacă luăm în considerare numai meciurile din primăvară, pot să fiu satisfăcut.

2. Jocul nostru a fost foarte schimbător. În mai multe cazuri am jucat excepțional contra echipelor mai bune, dar s-a întâmplat că am jucat deosebit de slab cu formații mai modeste.

3. Cele mai bune meciuri le-am făcut cu Mezőberény 4-1, cu Ciorvaș 0-0, cu Crâstor 1-0 și cu Giula 7-2. Pe care ar fi bine să le uităm au fost: cu Kaszaper 1-4 și cu Dévaványa 3-1.

4. Meciul contra echipei din Crâstor a fost decisiv pentru noi. Victoria obținută ne-a dat putere și încredere pentru viitor.

5. Erdei István este o personalitate a formației noastre. În multe cazuri el „a dus pe umeri” întreaga echipă. Kapocsán, Marc, Csonka și Puskás au contribuit esențial la evitarea retrogradării.

6. Dintre cei 18 membri ai lotului, 13 au participat cu regularitate la antrenamente.

7. Doar Lénárt ne va părăsi și vor sosi Sarkadi și Resetár de la Crâstor.

8. Am reluat antrenamentele pe data de 13 iulie și ne întâlnim de trei ori pe săptămână. Vom avea câte o confruntare dublă, în cadrul pregătirilor, cu Szabadkígyós, Leucushaz, Micherechi și Dombegyháza. Sezonul îl vom începe la 16 august.

9. Condițiile materiale sunt

asigurate. Primăria și câțiva sponsori din oraș au adunat fondul necesar pentru a continua lupta în al doilea eșalon județean. Cred că sezonul viitor îl vom trăi mai liniștit, mai echilibrat, și ne vom clasa undeva, pe la mijlocul clasamentului.

10. În cadrul Programului „Bozsik” avem patru echipe de tineret și de juniori. În sezonul viitor, Sarkadi András va dirija munca. Intenționez să aduc la echipa mare încă patru juniori. Pot să afirm că punem un mare accent pe sprijinirea tineretului.

Săcal – Poziția în clasament: 4, 17 – 8 – 4 – 5, 43-26, 28 puncte. Antrenor: Túri Barna

1. Nu sunt mulțumit cu locul ocupat în clasament, deoarece am pierdut mai multe puncte din greșelile comise în ultimele minute ale partidelor. Nici arbitrii nu prea ne-au favorizat.

2. Totdeauna am fost aproape de victorie, dar din cauza că tocmai jucătorii de bază ne-au lipsit – numai la două meciuri am avut echipa completă – nu i-am putut înlocui.

Echipa de fotbal din Săcal, primăvară 2003

3. Cele mai importante momente ale sezonului au fost: meciul de acasă împotriva echipei din Pocei (5-0). Ambele echipe au jucat foarte sportiv și bine, dar noi am avut mai mult noroc și ne-am folosit de fiecare ocazie. La Földes am atacat timp de 89 de minute și am dat șase bare, dar în ultimul minut tot ei au marcat. Ce să facem?! Asta e...

4. După meciul de la Földes morala echipei a fost la pământ.

5. Ioan Gurbai, cu toate că are 35 de ani și câteva kilograme în plus, în numai jumătate de sezon a marcat 17 goluri. Sunt mulțumit și cu evoluția lui Járku, Buczi și Benedek. În caz dacă acești jucători mi-ar fi stat la dispoziție tot timpul, atunci cred că am fi avansat în divizia a doua județeană.

6. La antrenamente au participat numai câte 3-4 jucători, cei care tocmai erau liberi. Restul a fost la locul de muncă. Deci, practic, nu am avut antrenamente. Sperăm ca lucrările de la sala sportivă să se termine cât mai repede, ca să putem ține antrenamentele mai târziu.

7. Doar Fülöp ne părăsește și se duce la Jaca. În schimb sosește Robota de la Berettyóújfalu și am mai avea nevoie de un portar.

8. La antrenamente participă câte 5-6 jucători. În rest, înainte de campionat vom disputa 2-3 meciuri de pregătire. Asta-i tot...

9. Primăria contribuie cu jumătate de milion de forinți, iar autogovernările minoritare română și romă ne susțin cu câte 40.000. Bani necesari i-a adunat Ioan Berke.

10. Elevii de la școala generală participă la Programul „Bozsik”, dar ei sunt încă foarte tineri. Avem noroc că în fiecare sezon vin la noi mulți tineri din satele învecinate. Problema este că aceștia nu pot participa la antrenamente și deseori lipsesc și de la meciuri.

MIC

Vasile Miriuță a revenit în Ungaria

Internaționalul maghiar de origine română Vasile Miriuță și-a reziliat contractul cu echipa germană de liga a doua Duisburg și a revenit în Ungaria, la Győri ETO.

Miriuță a vorbit, printre altele, și despre naționala Ungariei: „Cei de la Ferencváros m-au ajutat să-mi împlinesc acest vis, motiv pentru care le sunt recunoscător. Meciul cu România ar fi fost cel mai important meci al meu în echipa națională ungară și regret că am fost accidentat și nu am putut juca (în iunie 2001, în preliminariile CM 2002). Ne pregăteam pentru un meci amical, cred cu Bosnia, când Ladislau Bölöni, antrenorul echipei naționale a României, mi-a telefonat și mi-a spus că voi fi titular în echipa României, dacă nu accept să joc pentru Ungaria. Eu i-am spus că îi mulțumesc, dar nu mă duc. Nu mi-aș fi putut ierta niciodată dacă aș fi cedat tentației și i-aș fi dezamăgit pe oamenii care m-au ajutat enorm: Nyilas Tibor, Varga Zoltán, Verebes József”.

Referitor la perioada petrecută în Germania, Miriuță a declarat pentru cotidianul *Nemzeti Sport*: „A fost frumos și bine în Germania, dar mi-a fost de ajuns. Cinci ani înseamnă o perioadă lungă, mai ales dacă omul este departe de țară. S-a întrunit consiliul de familie și a decis: direcția Ungaria”. La Győr, Miriuță va fi antrenat de Varga Zoltán, cu care a păstrat o legătură bună încă din perioada de la Ferencváros.

Vasile Miriuță s-a născut la 19 septembrie 1968, la Baia Mare, și a jucat de-a lungul carierei sale la FC Maramureș Baia Mare, Dinamo București, Gloria Bistrița, Győr, FC Bruges, Videoton, Ferencváros, Újpest, Energie Cottbus și MSV Duisburg, având 8 selecții și un gol

marcat pentru naționala Ungariei. Miriuță a jucat la Dinamo București, alături de Tibor Selymes, Bogdan Stelea sau Dorinel Munteanu. Internaționalul maghiar a declarat că perioada cea mai frumoasă din cariera de fotbalist și-a petrecut-o la Fradi: „Asta poate înțelege numai acela care face parte din familia Fradi: o atmosferă de senzație la echipă, suporterii extraordinari, rezultate frumoase. În 1995 suporterii m-au ales cel mai bun jucător al sezonului, ceea ce pentru mine echivalează cu o medalie de aur. Pentru această performanță am primit o cupă care constituie una dintre cele mai frumoase piese din colecția mea. Deja m-am gândit că după ce mă voi retrage din fotbal voi avea o cameră, un mic muzeu personal, în care voi ține medalii, trofee, tricouri, printre altele și cele ale lui Effenberg, Elber sau Lizarazu.”

Mijlocușul român este un om credincios, aflăm din cotidianul budapestan *Nemzeti Sport*. „Credințioșia am învățat-o de la părinți și îl educ în acest spirit și pe fiul meu, Marco, cu care ne rugăm în fiecare zi. Noi credem că Dumnezeu este sus și vede tot. Ne va judeca după faptele noastre săvârșite în viața pământească.” Miriuță are un tatuaj pe umăr care îl întrușipează pe Sfântul Timotei. Când se află la Budapesta, frecventează Sfintele Liturghii din Capela Ortodoxă Română din complexul Gojdu. Vasile Miriuță intenționează să se retragă din activitate peste doi ani, când se va apuca de antrenorat.

(Surse: *Rompres și Nemzeti Sport*)

Ștefan Crâsta

ROMÂNIA

Luni 4 august

6.00 Jurnal de dimineată 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Unu și Unu (R) 11.00 Interes general (R) 12.00 Telesclopedia (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Pro patria 14.30 Kronika 15.50 Sănătate pentru toți! 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Corect Show! 19.00 Cerbul de aur 19.30 Serial. Agenția 20.30 Cafeneaua politică 21.30 Euro Police 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Profesi-oniști 23.30 Film. Iubiri încurcate 1.20 Jurnal (R) 2.05 Cafeneaua politică (R) 3.05 Profesioniștii 4.05 Corect Show! (R) 4.20 Serial (R) Agenția 5.05 Sănătate pentru toți! (R).

Marți 5 august

6.00 Jurnal de dimineată 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Unu și unu (R) 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 12.00 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Viața artei pure 14.00 Serial. În min-tea lui Herman 14.30 Kronika 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Corect Show! 19.00 Film. Antonia partea I. 20.55 România 1... și strada 21.00 Serial. Unitatea specială 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Retrospectivă Internațional Herald Tribune 23.00 Taverna estival 24.00 Film. Ținutul florilor sălbătice 1.40 Jurnal (R) 3.25 Film. Antonia (R) 4.05 Serial (R) Unitatea speci-ală 2 5.00 Interes general (R).

Miercuri 6 august

6.00 Jurnal de dimineată 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Unu și unu (R) 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial (R). Destine secrete 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Oa-meni ca noi 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Conviețuiri 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Corect Show! 19.00 Unu și Unu 20.20 Fotbal: Rapid — Anderlecht 22.30 Jurnalul de noapte 23.00 Taverna estival 24.00 Film. Să înceapă jocul 2.15 Jurnal (R) 3.00 Film. Hollywood în flăcări 4.25 Serial. Pasadena 5.20 Spectacolul lumii (R).

Joi 7 august

6.00 Jurnal de dimineată 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Unu și unu (R) 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial (R). Destine secrete 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Spec-tacolul lumii... 14.00 Serial. În mintea lui Herman 14.30 Panorama 15.50 Serial. Destine secrete 16.40 Desene animate 17.05 Serial. Dragoste și răzgunare 18.00 Jurnal 18.45 Tragerile Joker și Loto 5/40 19.00 Unu și unu 20.05 Film. Antonia 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Taverna estival 23.30 Film. Wyatt Earp 1.40 Jurnal (R) 2.25 Film. (R) 4.05 Serial. Pasadena 5.00 Călătoriile lui '03 (R).

Vineri 8 august

6.00 Jurnal de dimineată 6.15 ABC Util 6.30 Odissea dimineții 7.00 Matinal de vacanță 8.00 Matineu de vacanță 8.30 Vacanță în stil mare 9.15 Teleshopping 10.00 Profesioniștii (R) 11.00 Serial (R). Dragoste și răzgunare 11.55 Corect Show! (R) 12.10 Serial (R). Destine secrete 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Teleshopping 13.30 Confe-riința de presă 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Călătoriile lui '03 (R) 16.00 Interes general 17.00 Mileniul modei 18.00 Jurnal 18.45 Corect Show! 19.00 Unu și unu 20.00 Film. Nevastă de om bogat 21.50 Reflecții rutiere 22.05 Jurnalul de noapte 22.35 Taverna estival 23.35 Film. În mintea unui criminal 1.05 Jurnal (R) 1.50 Corect Show! (R) 2.05 Film. Vendeta nocturnă 3.40 Corect Show! (R) 3.55 Serial. Pasadena 4.45 Corect Show! (R) 5.00 Mileniul Modei (R).

Sâmbătă 9 august

6.00 Vară pentru voi 7.00 Desene animate 8.00 Matineu de vacanță 9.00 Teleshopping 9.15 Serial. Băieții de la Sport 10.00 Auto Club 10.30 Casa de vacanță 11.10 Călătoriile lui '03 12.10 Serial. Aglomerație în garaj 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Vara la Televizor 15.00 Serial. Vorba lui Jim 15.30 Vara la Televizor 16.00 Spectacolul lumii 16.30 Ora G 17.00 Telesclopedia 18.00 Jurnal 18.45 Corect Show! 19.00 Unu și unu 20.00 CALLATIS 2003 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 CALLATIS 2003 23.15 Film. Amy Fisher 1.05 Jurnal (R) 1.50 Corect Show! (R) 2.05 Film. Justiție mafiotă 3.40 Corect Show! (R) 3.55 Serial. Pasadena 4.55 Puncte cardinale (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 10 august

6.00 Universul credinței 7.00 Desene animate 8.00 Mati-neu de vacanță 9.00 Serial. Dragă, am micșorat copii! 9.45 Serial. Băieții de la Sport 10.15 Serial. Așa e viața! 11.00 Viața satului 12.00 Tezaur folcloric 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Vara la televizor 14.35 Vara 15.30 Ora Olimpică 16.00 Bravissimo! 18.00 Jurnal (R) 1.40 Fotbal: FC Național — Farul Constanța 20.45 Tragerile Loto 6/49 și Noroc 21.00 Minutul 91 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Zona publicitară 22.45 Film. Ultimul dans 23.30 Auto Club (R) 1.00 Jurnal (R) 2.00 Film. Frica de trecut 3.45 Corect Show! (R) 4.00 Serial. Pasadena 5.00 Universul credinței (R).

TVR

Luni 4 august

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate (R) 7.00 Serial. Miracole 8.00 În jurul lumii 8.30 Serial. Rod, Lucy și priete-nii lor extraterestrești 9.00 Film puzzle (R) 10.15 Triptic 11.00 Serial (R). Farmece 12.00 Știri 12.10 Patrimoniu Românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru mi-norități 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici 16.30 Călătorind prin țară 17.00 Televizi-u-ne, dragostea mea! (R) 18.00 Misterele Dunării 18.20 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Prim plan 20.30 Telejurnal 21.00 Sport plus 22.00 Film. O zi dintr-o viață 23.45 Prim plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 În jurul lumii (R) 1.30 Film. Prin ochii asasinului 3.15 Misterele Dunării (R) 3.35 Sport plus (R) 4.30 Călătorind prin țară (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telejurnal (R).

Marți 5 august

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Serial. Rod, Lucy și priete-nii lor extraterestrești 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parlamentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultu-ral pentru minorități 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Călătorie la pas 17.00 Enigmatica Terra 18.00 Misterele Dunării 18.20 Seri-al. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Prim plan 20.30 Telejurnal 21.00 Serial. Polițiștii de la „Blue Murder” 22.00 Teatru. Spitalul Special 23.40 Prim plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 În jurul lumii (R) 1.30 Film (R). O zi dintr-o viață 3.10 Misterele Dunării (R) 3.30 Serial (R). Polițiștii de la „Blue Murder” 4.30 Călătorie la pas (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telejurnal (R).

Miercuri 6 august

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Serial. Rod, Lucy și priete-nii lor extraterestrești 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.10 Patrimoniu Romă-nesc 12.45 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Eco — Magazin 17.00 Enig-matica Terra 18.00 Misterele Dunării 18.20 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Prim plan 20.30 Te-lejurnal 21.00 Eurofotbal 22.00 Film. Dincolo de frică 23.45 Prim plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Documen-tar (R) 1.30 Film (R). Dincolo de frică 3.10 Misterele Dună-rii (R) 3.30 Eurofotbal (R) 4.30 Eco — Magazin (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telejurnal (R).

Joi 7 august

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Rod, Lucy și prietenii lor extraterestrești 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.10 Tribuna partidelor parla-mentare 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru minorități 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Club Aventura 17.00 Enigmatica Terra 18.00 Misterele Dunării 18.20 Serial. Saint Tropez 19.15 Serial. Miracole 20.15 Prim plan 20.30 Te-lejurnal 21.00 Serial. Stăpânul animalelor 22.00 Film. Nero Wolfe, detectiv — Jocul cu moartea 23.45 Prim plan (R) 24.00 Serial (R). Saint Tropez 1.00 Documentar (R) 1.30 Film (R). Nero Wolfe 3.05 Veni, Video, Vici! (R) 3.20 Miste-rele Dunării (R) 3.40 Serial (R). Stăpânul animalelor 4.30 Club Aventura (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telejurnal (R).

Vineri 8 august

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Documentar 8.30 Serial. Rod, Lucy și priete-nii lor extraterestrești 9.00 Tonomatul DP 2 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.15 Patrimoniu românesc 12.40 Desene animate 14.00 Magazin cultural pentru mi-norități 15.00 Serial. Tineri și îndrăgostiți 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! 16.30 Pescar hoinar 17.00 Enigmatica Terra 18.00 Misterele Dunării 18.20 Televiziunea, dragostea mea! 19.15 Serial. Miracole 20.15 Prim plan 20.30 Teleju-rnal 21.00 Serial. Central Park West 22.00 Film. Miss Italia 23.40 Prim plan (R) 24.00 Remix 1.00 Documentar 1.30 Film (R). Miss Italia 3.00 Veni, Video, Vici! (R) 3.15 Miste-rele Dunării (R) 3.35 Serial (R). Central Park West 4.30 Pescar hoinar (R) 5.00 Știrile serii 5.30 Telejurnal (R).

Sâmbătă 9 august

6.00 Veni, Video, Vici! 6.15 Desene animate (R) 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Generația@ 9.00 Top sport 9.30 Arca lui Noe 10.00 Desene animate 10.30 Răscruți 11.00 Serial (R). Tineri și îndrăgostiți 12.00 Știri 12.15 Prim plan (R) 12.30 Insolit 13.00 Film puzzle 14.15 Atlas 14.45 Vezi 2, vezi Europa 15.00 Serial. Farmece 16.00 Știri 16.10 Veni, Video, Vici! (R) 16.30 Serial. Aventurile familiei Twist 17.00 Serial. Saint Tropez 18.00 Serial. Miracole 18.55 Fotbal. FCM Bacău—Gloria Bistrița, Campionatul Național 21.00 Tenis 23.00 Serial. Tunerul 23.50 Superconcert Rock 0.50 Serial (R). Aventurile familiei Twist 1.15 Fotbal (R). FCM Bacău—Gloria bistrița 3.00 Atlas (R) 3.30 Serial (R). Saint Tropez 4.30 Răscruți (R) 5.00 Top Sport (R) 5.30 Telejurnal (R).

Duminică 10 august

6.00 Muzica populară 6.30 Desene animate (R) 7.00 Serial (R). Miracole 8.00 Ferna 9.30 Medalion de interpret 10.00 Desene animate 10.30 Serial. Mărul lui Newton 11.00 Seri-al (R). Farmece 12.00 Știri 12.15 Prin plan (R) 12.30 Design 13.00 Flori din... floarea din Grădina 14.30 Cronici mediteraneene 15.00 Fotbal. Manchester United—Arsenal, Supercupa Angliei 17.00 Volei. România—Grecia 18.40 În căutara Potirului 20.00 Tenis 22.00 Film. Pulp fiction 0.45 Remix (R) 1.45 Fotbal (R). Manchester United—Arsenal 3.30 Cronici mediteraneene (R) 4.00 Serial. Turneul 4.45 Design (R) 5.15 Știrile serii 5.35 Telejurnal (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

4 AUGUST, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin in-formativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

5 AUGUST, MARȚI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.10: „Istoria poporului român” de Neagu Djuvara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 AUGUST, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport — rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

7 AUGUST, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

8 AUGUST, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.50: Revista presei „Foia românească” 11.55: Avangpre-miera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

9 AUGUST, SÂMBĂȚĂ (redactor: Eva Iova)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristi-ce 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adună-rii baptiste 14.45: Party Time — magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” — magazin radio-fonic euroregional 15.58: Încheiere.

10 AUGUST, DUMINICĂ (redactor: Eva Iova)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristi-ce 14.40—15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modifi-cări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00—19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor româ-nești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecven-țele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio De-brețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

6 august 2003 (mtv ora 14.25)

Reluare: 9 august 2003 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săp-tămâna viitoare:

Știri și informații din viața co-munității românești din Ungaria; relatare de la Concursul Familii-lor Românești, ediția 2003, orga-nizată de Uniunea Culturală a Ro-mânilor din Ungaria; interviu cu Petru Cîmpian despre noua emi-siune radiofonică axată pe pro-blema aderării la structurile euro-pene.

Realizator: **Tiberiu Boca**

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 4 august 2003

16.00—16.30 EVAntai 16.30—17.30 Vara cu noi — magazin regional 17.30—18.00 Ștri regionale.

Marți, 5 august 2003

16.00—16.30 Banatica (emisiune în limba germană). 16.30—17.30 Spații subiective 17.30—18.00 Știri regionale.

Miercuri, 6 august 2003

16.00—18.00 Banatica (emisiune în limba maghiară) 16.30—17.00 Rural XXI 17.00—17.30 Meleguri de cântec 17.30—18.00 Știri regionale.

Joi, 7 august 2003

16.00—16.30 Banatica (emisiune în limba sârbă) 16.30—17.00 Pe fază 17.00—17.30 Lege pentru toți 17.30—18.00 Știri regionale.

Vineri, 8 august 2003

16.00—17.30 Clubul de vineri 17.30—18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 9 august 2003

16.00—17.30 Vara cu noi — magazin regional 17.30—18.00 Știri regionale.

Duminică, 10 august 2003

16.00—16.30 Magazinul copiilor 16.30—17.00 Film documentar 17.00—17.30 Locuri cu povești 17.30—18.00 Musica Viva.

Sponsorul nostru

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24

pe 756 kHz

Internet: www.rri.ro

e-mail: ro@rri.ro

Tel./fax: 00-40-21-3142118

Răspunsuri corecte la întrebările-fulger:

- Grădinița din strada Galamb din Giula
- La Seghedin
- Serbia-Muntenegru
- La Giula
- FC Oradea, Aek Poli Timișoara
- Festivalul Coral „Viva la Musica”
- Gheorghe Fluerăș
- 21 de parohii
- Gheorghe Hagi
- Patruzeci de ani
- Cu zece ani în urmă
- Douăzeci de ani

CONCURSUL FAMILIILOR – 2003

Foto: Aurel Papp

FOAIA
românească
1 AUGUST 2003
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Rita Pátcaș. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2003: 3 luni 780 forinți; 6 luni 1560 forinți; 1 an 3120 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. A megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. A megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. A megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.